

providing a model for measuring the readiness of Iranian private banks to internationalize

Extended Abstract

Introduction

The paradigm shifts in global markets from domestic operations to activities related to providing services abroad has led to the emergence of globalization. Globalization is a process of transformation that blurs political and economic boundaries, expands communication, and increases cultural interactions. One of the main pillars of globalization is financial globalization. This study aims to assess the readiness of Iranian private banks to enter the international market and provides a theoretical model to identify criteria, evaluate, and compare these banks for internationalization.

Literature Review

Biancarsi (2023) in a study titled "The Costs and Benefits of Currency Internationalization: Theory and Experience of Emerging Countries," considers currency internationalization as a process where a domestic currency is used for various purposes between a resident and a non-resident, especially in transactions between non-residents. Given the trend of globalization and the increasing demand for an international currency, they may be exposed to excessive exchange rate volatility.

Bakar and Pamenniol (2021) in their research titled "Internationalization, Foreign Complexity, and Systemic Risk: Evidence from European Banks" explore the internationalization of banks, organizational and geographical complexity, and evaluate its impact on systemic risk using an international dataset. The results show that bank complexity significantly reduces systemic risk and increases stability by encouraging banks to take on more diversified risks.

Morales, Esrivo, and Lemos-Escoyol (2019), in a study titled "Internationalization of Domestic Banks and the Credit Channel: An Empirical Assessment," analyze the impact of the credit channel's strength if domestic banks expand abroad, particularly in Colombia. The results of this study support the idea that banks shift financing activities between their operational jurisdictions depending on monetary policy conditions, and that the internationalization of domestic banks plays a reinforcing role for the economy when monetary policy stance changes significantly.

Triyodi and Elahi (2015) in a study titled "Ranking Indian Banks" used the CAMEL rating system to evaluate and rank the performance of public and private banks in India and showed that private banks perform better than public banks.

These studies, often conducted with a quantitative approach, have focused on issues such as the challenges of entering international markets, systematic and non-systematic factors affecting the assessment of bank health and financial strength, and the reciprocal impact of bank internationalization and the surrounding economic environment, emphasizing the importance of this issue in the current context. However, they have been unable to provide a comprehensive model that articulates the criteria for banks' readiness to enter international markets. Determining the criteria that shape banks' readiness to enter the international market can be effective in ranking banks. Therefore, addressing this issue requires specific focus and comprehensive attention.

Research Methodology

The research methodology consists of two phases. In the first phase, to achieve a theoretical framework and identify criteria for entering international markets, a systematic literature review was used. In the second phase, to confirm the criteria from the first phase and design the model, the grounded theory method was used as a research strategy, with interviews as the most important tool employed for data collection and research quality assessment. Using the grounded theory method, the criteria from the first phase were confirmed, and the model was designed, with research propositions being developed.

Results

Based on the results obtained from Charmaz's constructivist grounded theory using interviews, the criteria for banks' readiness for internationalization were extracted. In the systematic category, four subcategories—economic capability, institutional capability, environmental sensitivity, and credit conditions—were identified, reflecting the dimensions of the economic environment and the impact on banks' readiness to enter international markets as contextual factors. In the non-systematic category, four subcategories—competitive position, financial status, management status, and risk status—were identified, representing the financial potential, strategies and management goals, competitive position, and risk status of the bank for readiness to enter international markets as intervening factors.

Discussion and Conclusion

The significant impact of banks on the economic growth and development of a country is a priority for many developed countries. Although bank internationalization is not a new phenomenon, the existence of competitive markets increases its importance. The present study aims to identify and explain the factors influencing the internationalization of banks. Internationalization is a growth strategy for a country that, due to resource heterogeneity, cannot be unified and generalized. Therefore, this requires further studies in terms of sectors, sub-sectors, products, industries, and regions. There is a lack of literature on the resource-based view of commercial bank internationalization. Thus, this study adds a new model regarding the resource-based view of internationalization to the existing body of knowledge.

Based on the results obtained from Charmaz's constructivist grounded theory using interviews, the criteria for banks' readiness for internationalization were extracted. Addressing the issue of entering international markets and providing a localized model to assess the readiness of Iranian private banks for internationalization, while simultaneously addressing systematic and non-systematic factors affecting entry into international markets, is one of the innovative aspects of this research. Additionally, exchange rate fluctuations are considered an important and influential factor for entering the international market.

In this article, we examined the factors influencing the internationalization of banks, differentiating between systematic and non-systematic factors. These factors were analyzed from various economic, institutional, environmental, and managerial perspectives. The key findings of the research are as follows:

Systematic factors include economic capability, institutional capability, environmental sensitivity, and credit conditions, with the economic capability of the country playing a significant role in the readiness of banks to enter international markets. Economic growth and gross domestic product (GDP) are fundamental indicators that directly impact banks' ability to attract foreign resources. Additionally, clarity and effective banking regulations, assurance of property rights, and reducing corruption are factors that determine institutional capability. These factors directly influence trust and banks' decisions to expand internationally.

Environmental sensitivity examines the impact of the ecosystem on financial institutions. Political, financial, and geopolitical conditions in the region and budget status are components of environmental sensitivity. Moreover, financial market conditions, banking credit, and interest rate status are among the indicators that banks must carefully evaluate. These conditions require a thorough examination of the financial market situation and appropriate positioning within it.

Non-systematic factors include competitive position, financial status, management status, and risk status, where market share, profit growth rate, and bank competitiveness are fundamental factors in determining the success of internationalization. Competitiveness and innovation in products and services are essential tools for attracting international customers, while profit-to-margin ratios, capital-to-asset ratios, and capital growth are among the effective indicators in determining the financial status of banks for entering international markets. Financial health and the ability to attract financial resources play a crucial role in international expansion.

Additionally, management experience, quality of top management, and management strategies towards internationalization are key influencing factors in this regard. Decision-making capabilities, organizational flexibility, and effective strategy implementation play significant roles. Moreover, debt-

to-capital ratios, debt-to-income ratios, and exchange rate fluctuations are among the factors influencing the risk status of banks for entering global markets. The ability to manage and mitigate financial risks is a critical point in international planning for banks.

In summary, a detailed examination of these factors and their interrelationships will help banks develop optimal strategies for their internationalization. The present study offers a comprehensive framework for assessing the readiness of banks to enter global markets, which can enhance their performance and increase their competitive strength in the international environment.

ارائه مدل سنجش آمادگی بانک های خصوصی ایران جهت ورود به بازارهای بین الملل

چکیده

هدف: این مطالعه با هدف سنجش آمادگی بانک های خصوصی ایران برای ورود به بازار بین الملل و با ارائه یک مدل نظری جهت شناسایی معیارها، ارزیابی و مقایسه این بانک ها برای بین المللی شدن انجام شده است. این مطالعه با توجه به چالش های موجود از جمله تحریم ها و ضعف قوانین، نتایج کاربردی برای اقتصاددانان، سیاست گذاران، مؤسسات مالی ارائه می دهد.

روش شناسی تحقیق: الگوی اولیه ارزیابی آمادگی بین المللی شدن، طراحی و تدوین و نتایج حاصل از مرور نظام مند در قالب مصاحبه ای عمیق و نیمه ساختاریافته به خبرگان و مدیران ارشد بانکی عرضه و نتایج مصاحبه ها به روش داده بنیاد بر اساس نظریه چارمز تحلیل شد.

یافته ها: مدل سنجش آمادگی بین المللی شدن بانک های خصوصی ایرانی شامل شناسایی دو مقوله، هشت زیرمقوله و ۱۸ بُعد می باشد. در نتیجه بررسی دقیق ۴ زیرمقوله سیستماتیک توان اقتصادی، توان نهادی، حساسیت به محیط، شرایط اعتباری و ۴ زیر مقوله غیرسیستماتیک (وضعیت رقابتی، وضعیت مالی، وضعیت مدیریت، وضعیت ریسک) و ارتباط بین آنها، به بانک ها کمک خواهد کرد تا استراتژی های بهینه برای بین المللی شدن خود را تدوین کنند.

اصالت / ارزش افزوده علمی: مقوله ورود به بازارهای بین المللی و ارائه مدلی بومی جهت سنجش آمادگی بانک های خصوصی ایرانی برای بین المللی شدن و پرداختن همزمان به ریسک های سیستماتیک و غیرسیستماتیک از نوآوری های پژوهش می باشد. پژوهش حاضر از نظر هدف، یک تحقیق اکتشافی است. با توجه به عدم وجود مطالعات تجربی در خصوص موضوع تحقیق و جدید بودن آن در کشور، ضرورت استفاده از طرح تحقیق اکتشافی احساس گردید.

کلیدواژه ها: بانک های خصوصی ایران، بین المللی شدن بانک ها، جهانی شدن مالی.

F65, G20, N20: JEL

۱- مقدمه

بهبود چشمگیر بنیادهای مالی اقتصادهای نوظهور بزرگ در دهه گذشته، چندین بانک نوظهور را به بزرگ ترین بانک های جهان سوق داده است. علیرغم اهمیت آنها در اقتصاد جهانی، بین المللی شدن بانک های بازارهای نوظهور پدیده ای است که مورد مطالعه قرار نگرفته است (Moosavi, 2019). جهانی شدن فرآیندی است که از دیرباز زندگی بشر را تحت تاثیر قرار داده و با نوگرایی و توسعه سرمایه داری همزمان بوده است اما اخیرا با پیدایش نهادهای تقویت کننده آن و اقبال کشورهای مختلف گسترده و شتاب بیشتری یافته است در مواجهه با این پدیده دیدگاه های متفاوت و بعضا متضادی مطرح می شود که بیشتر آنها با نگاهی یک جانبه به نقد فرآیند جهانی شدن می پردازند (Jaefari Samimi, 2018). صندوق بین المللی پول^۳ جهانی شدن را «ادغام وسیع تر و عمیق تر» تعریف می کند که منجر به جریان سرمایه در ماوراء مرزها می شود. جهانی شدن مالی، ادغام بازارهای اوراق بهادار، بیمه گری در عرصه جهانی، رژیم های نرخ ارز شناور و بانکداری فرامرزی است (MirJalili, 2002). تامین مالی جهانی، واسطه گری جهانی پرداخت، آزادسازی تجارت خدمات بانکی، استانداردهای جهانی بانکداری و مؤسسات درجه بندی اعتبار، بانکداری الکترونیک و ادغام ها و تملک های بانکی، مهمترین ابعاد جهانی شدن بانکداری را تشکیل می دهد. یکی از ارکان اصلی جهانی شدن، جهانی شدن مالی^۴ می باشد که عبارتست از؛ ادغام بازارهای اوراق بهادار، بیمه گری در عرصه جهانی، رژیم های نرخ ارز شناور و بانکداری فرامرزی. در سال های اخیر جهانی شدن بازارهای مالی سرعت چشمگیری داشته است؛ منطق اقتصادی جهانی شدن بازارهای مالی، کمک به جابجایی منابع مالی میان اقتصادها و تخصیص کاراتر منابع مالی می باشد (Masooli

³ International Monetary Fund (IMF)

⁴ Financial Globalization

[zade,2020](#)). نهادهای مالی برای مبادله ارز، اوراق بهادار، منابع مالی و محصولات بیمه‌ای واسطه‌ای مالی نامیده می‌شوند. بورس اوراق بهادار، بیمه و بانک سه نهاد مالی واسطه‌ای هستند. ([Gorji and Poorian,2010](#)) جهانی شدن بازارهای مالی بسیار آسانتر از جهانی شدن بازار کالاها و بازار نیروی کار است و به همین دلیل جهانی شدن مالی به سرعت پیشرفت کرده است. در مبادلات مالی تنها اسناد کاغذی مبادله می‌شود یا علائم الکترونیکی وارد رایانه می‌گردد. توسعه فناوری اطلاعات این مبادلات را آسان، سریع و ارزان کرده است ([Moemeni et al,2019](#)). از سوی دیگر دارایی‌های مالی از هیچگونه مرز فیزیکی نباید عبور کنند. تنها موانع موجود برای مبادلات مالی، مقررات ملی هستند. منطق اقتصادی برای بین‌المللی شدن بازارهای مالی این است که به جابجایی منابع مالی میان اقتصادها کمک می‌کند و منابع مالی را به موارد کارا تر تخصیص می‌دهد ([RaziPoor,2020](#)). حضور سرمایه‌های خارجی فشاری را بر سیاست‌گذاران کشور میزبان وارد می‌کند تا سیاست‌های مطلوب را پذیرفته و روش‌های حکمرانی کارآمدی را که باعث جذب بیشتر منابع مالی خارجی شده و از فرار یا خروج آن‌ها جلوگیری می‌کند، قانونی و اجرایی نمایند ([Farsijani et al,2021](#)).

با توجه به مزایای بیان شده، حرکت به سمت جهانی شدن بانکداری یکی از الزامات گسترش توسعه یافتگی در کشورها می‌باشد. از آنجایی که لازمه حرکت در هر مسیری، بررسی وضعیت موجود است؛ اولین مرحله حرکت به سمت بین‌المللی شدن صنعت بانکداری، سنجش آمادگی بانک‌ها برای حرکت در این مسیر می‌باشد. برای سنجش میزان آمادگی بانک‌ها می‌بایست عواملی که در فرایند بین‌المللی شدن حائز اهمیت است را شناسایی کنیم به همان نسبتی که بانک‌های کارا و سالم می‌توانند در رشد و توسعه اقتصادی مؤثر باشند، ناسالم بودن و عملکرد نامطلوب آن‌ها نیز می‌تواند باعث ایجاد بحران‌های مالی و اقتصادی شود ([Goharifar.2020](#)).

علی‌رغم مزایا و فرصت‌هایی که بین‌المللی شدن برای بانک‌های جهان به ارمغان آورده، این پدیده در بانک‌های ایرانی مورد توجه قرار نگرفته؛ به گونه‌ای که هیچ مطالعه‌ای در خصوص آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن انجام پذیرفته است. لذا در این تحقیق بر آن شدیم که مدل بومی برای سنجش میزان آمادگی بانک‌های ایرانی برای حرکت در مسیر بین‌المللی شدن طراحی کنیم.

فعالیت در عرصه بین‌المللی علاوه بر آمادگی درونی، نیازمند اطلاع از محیط اقتصادی بیرونی نیز می‌باشد. رشد روزافزون مؤسسات مالی و اعتباری در سال‌های اخیر و تهدیدات و فشارهای ناشی از بین‌المللی شدن بانک‌ها را بر آن داشته است که برای بقا و رقابت در بازار، با ایجاد مراکز تحقیقات و انجام فعالیت‌های پژوهشی در زمینه وضعیت خود در مقایسه با سایر بانک‌ها نسبت به بهبود عملکرد خود در بازار داخلی و خارجی اقدام کنند ([Moemeni et al,2019](#)). این مطالعات عوامل متعددی را که بر ثبات مالی، کاهش ریسک بانک‌ها و عملکرد بانک‌ها اثرگذار خواهد بود را تبیین و امکان تدوین برنامه‌ها و سنجش وضعیت بانک را جهت گسترده نمودن فعالیت‌های خود در سطوح بین‌المللی فراهم می‌نماید ([Hosseini,2019](#)). این عوامل مهم تأثیرگذار عبارتند از: دسته اول عوامل درون بانکی که مربوط به مدیریت بانک بوده و به جنبه‌های تجاری و سازمانی بانک‌ها توجه دارد و عواملی چون؛ نقدینگی بانک، اندازه بانک، سرمایه بانک و ریسک اعتباری را شامل می‌شود. دسته دوم عوامل محیطی اقتصادی و عوامل مهم اقتصاد کلان چون؛ نرخ تورم، نرخ رشد اقتصادی، نرخ بیکاری، نرخ بهره، مقررات حاکم بر اقتصاد و نیز کسری بودجه دولت را شامل می‌شود ([Mohagheghnia et al,2021](#)).

بنابراین روند ثبات یا بی‌ثباتی مالی در بخش بانکی نه تنها از تصمیمات اتخاذ شده در حوزه‌های پولی و بانکی تأثیر می‌پذیرند بلکه متغیرهای کلان اقتصادی و سیاسی نیز از جمله عوامل تأثیرگذار بر عملکرد بانک‌ها و بروز بحران‌های مالی در کشورها هستند ([Ahmadian,2018](#)). افزایش نرخ بیکاری و کسری بودجه دولت به سیاست‌های انبساطی و استقراض از بانک‌ها روی آورد که می‌تواند بر روی ریسک و ثبات بانکی تأثیرگذار باشد ([Sadeghi,2017](#)). در کشورهایی همچون ایران که از نظام بانکی دولتی تبعیت می‌کنند ثبات و ریسک بانکی تا حدود زیادی تحت تأثیر سیاست‌های پولی قرار دارد که بیش از هر چیز متأثر از شرایط اقتصادی کشور و دولت می‌باشد. معمولاً دولت‌ها در مواجهه با کسری بودجه سیاست انبساط پولی بکار می‌گیرند که می‌تواند زمینه‌ساز بی‌ثباتی مالی در بخش مالی و افزایش ریسک اعتباری و نقدینگی بانک‌ها گردد ([Karimzade et al,2017](#)).

در دوره پسابرجام، مشکل اصلی تعامل با بانکداری بین الملل در مراودات بانکی، مقررات، دستورالعمل ها و ضوابط جدید و سخت گیرانه مالی و بانکی بود که تدوین و به دلایل منطقی و رعایت اصول اخلاقی در مراودات بین المللی برای کاهش یا محدود کردن پولشویی، تامین مالی تروریسم و مانند آن اجرایی شد (Bargahi, 2016). قوانین و مقررات بانکی بین المللی در قالب استانداردهای جهانی نظیر: استانداردهای حسابداری، رعایت اصول کمیته بال، مبارزه با پول شویی و تروریسم و ... مطرح شده است که در کل به صورت مدیریت تطبیق مورد بررسی قرار می گیرد. این ضوابط و مقررات به دلیل داشتن مبانی عقلانی و اخلاقی مورد پذیرش بانکداری ایران نیز است که نظام بانکی کشور با رعایت این ضوابط، باید شاخص های مالی و بانکی خود را به سطح استانداردهای بین المللی برای شروع مراودات و معاملات بانکی ارتقاء دهد (Sadeghi, 2017).

بانکداری بین المللی می تواند به تنظیم سیاست ها و مقررات مالی و همچنین روش های نظارتی داخلی کمک کرده و تمرکز سیاسی میان نهادهای مالی داخلی و دولت را تضعیف نماید. عدم حضور بانک های خارجی در ایران در سطح و مقیاس سایر اقتصادهای در حال توسعه نشان از عدم موفقیت ایران در بهره برداری مناسب از منابع تأمین مالی به ویژه در شرایطی که کشور در معرض تحریم های اقتصادی نبود، دارد. (Kordnourui, 2020)

مدیریت ریسک فرآیند سیستماتیک برنامه ریزی، شناسایی، تحلیل، واکنش، نظارت و کنترل بر ریسک های موجود می باشد و هدف آن افزایش احتمال و تأثیر وقایع مثبت و کاهش احتمال و تأثیر وقایع منفی می باشد (Sadeghi, 2017). شایان ذکر است که ساختار بانکی در ایران شامل بانک مرکزی، ۱۰ بانک دولتی و ۱۹ بانک خصوصی است که از میان این بانک ها، ۲۱ بانک تجاری و ۵ بانک تخصصی و ۳ مورد قرض الحسنه می باشد. بانک های دولتی بر اساس مقاصد و اهداف تعریف شده، مشمول مقررات و قوانین خاص خود می باشند ولی تقریباً مقررات یکسانی بر کلیه بانک های خصوصی حاکم است (Karimzade et al, 2017). بانک های خصوصی در کشور ایران به علت در اختیار داشتن حجم عمده بازار پولی کشور از اهمیت خاصی برخوردار هستند ولی بررسی ها نشان می دهد که این بانک ها از کارایی های یکسانی برخوردار نیستند. به عنوان مثال بانک هایی که سهم عمده ای از بازار را در اختیار داشته اند، رفته رفته سهم خود را از دست داده و بانک های کوچکتر که سهم زیادی از بازار را در اختیار ندارند سود بیشتری را گزارش می کنند (Azar, 2016). این سیاست گذاران بانکی باید از انجام وظایف از پیش تعیین شده برای سیستم بانکی آگاهی داشته باشند، همچنین سپرده گذاران و اعتبار دهندگان باید بتوانند کارترین بانک ها را تشخیص دهند تا وجوه خود را به کارترین نحو ممکن تخصیص دهند (Supervision, 2011). با اشاره به تاریخ تحولات بانکی کشور، شرایط حاکم بر آن، افق آینده سیستم بانکی و نیاز گروه های مختلف ذینفع که مختصراً به آن اشاره شد، پاسخ به نیازهای اطلاعاتی برای دستیابی به اهداف گروه های مختلف ذکر شده، یک ضرورت غیر قابل انکار است (Karimzade et al, 2017). نقش کلیدی بانک های خصوصی در بازار پولی و مالی کشور و تأثیر زیاد آن ها بر وضعیت اقتصادی جامعه انگیزش اصلی برای ارائه مدل سنجش آمادگی بانک های خصوصی ایران جهت ورود به بازارهای بین الملل است که نتایج حاصل از آن اطلاعات مفیدی را در اختیار استفاده کنندگان برای بررسی نقاط ضعف و قوت این گروه بانکی خواهد گذاشت و به اقتصاددانان جهت بررسی تأثیر بانک های خصوصی بر اقتصاد جامعه کمک خواهد نمود، این مقاله به بررسی عواملی می پردازد که ممکن است بر استراتژی های بین المللی سازی بانک های بازارهای نوظهور در بخش بانکداری خصوصی، تأثیر بگذارد. بخش بانکداری خصوصی با توجه به اهمیت آن در بسیاری از مراکز مالی پیشرو در سراسر جهان در حالی که به دلیل بحران مالی جهانی، رسوایی های متعدد اخیر و محیط نظارتی در حال تغییر به سرعت دستخوش تحولات اساسی شده است، از اهمیت قابل توجهی برخوردار است.

نظر به اهمیتی که پدیده بین المللی شدن بانکداری در کشورهای در حال توسعه دارد، تاکنون در ایران پژوهشی به شناسایی نظریات، مدل ها، روش ها و رویکردهای مرتبط با معیارهای آمادگی ورود بانک های ایرانی به بازارهای بین المللی اختصاص نیافته و خلاء پژوهشی در این زمینه به وضوح احساس می شود که این مسأله ضرورت پرداختن به این موضوع را تصریح می نماید که انگیزه ای برای انجام پژوهش حاضر بود.

با توجه به آن که اقتصاد ایران اقتصادی بانک‌محور هست و در نتیجه از تحولات سیاسی و اقتصادی بسیاری تأثیرپذیر است، بدیهی است همانطور که شرایط پساتحریم، الزاما منجر به ایجاد تحولاتی در اقتصاد و به تبع آن در سیستم بانکی کشور خواهد شد، متقابلا باید عملکرد سیستم بانکی کشور نیز همگام با برنامه‌های توسعه اقتصادی و تصمیمات سیاسی کشور با ایجاد روابط کارگزاری و فرامرزی بروزرسانی شود. در نتیجه تدوین برنامه‌های اجرایی برای رویارویی با شرایط پساتحریم، من جمله؛ افزایش سرمایه، ایفای تعهدات گذشته در قبال بانک‌های خارجی، ایجاد روابط کارگزاری و حضور شبکه پرداخت‌های بین‌المللی، جذب خطوط اعتباری از بانک‌های خارجی و مدیریت صحیح منابع آزاد شده بانک‌های داخلی در خارج از کشور، بانکداری شرکتی و تغییر بانکداری ایران از سنتی به نوین و نیز تسهیل در مقررات و بازنگری در قوانین و دستورالعمل‌های دوران تحریم از ملزومات بانکی کشور به نظر می‌رسد (Bargahi, 2016). با توجه به مطالب مذکور، مساله اصلی پژوهش ارائه یک مدل بومی جهت سنجش آمادگی بانک‌های ایران برای بین‌المللی شدن است که این رویکرد تاکنون مورد توجه قرار نگرفته است. شناسایی نظریات، مدل‌ها، روش‌ها و رویکردهای مرتبط با موضوع معیارهای ورود بانک‌های خصوصی ایرانی به بازارهای بین‌الملل با هدف دانش‌افزایی می‌باشد که در این راستا از تکنیک‌ها و رویکردهای مختلف ارائه شده در پژوهش‌های داخلی و خارجی بهره گرفته شده است؛ بنابراین پرداختن به مقوله ورود به بازارهای بین‌المللی و ارائه مدلی بومی جهت سنجش آمادگی بانک‌های خصوصی ایرانی برای بین‌المللی شدن و پرداختن هم‌زمان به ریسک‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک از نوآوری‌های پژوهش می‌باشد. شایان ذکر است که عملکرد و اثربخشی حضور صنعت بانکداری ایران در عرصه بین‌المللی به دلیل تجارب بسیار محدود فعالیت در عرصه اقتصاد جهانی، تحریم‌های مالی، کوچک بودن حجم اقتصاد در قیاس با بانک‌های بین‌المللی و کم‌رنگ بودن قوانین مستحکم از سوی نهاد ناظر با موانع و چالش‌هایی روبه‌رو می‌باشد. از این رو پژوهش حاضر در وهله اول می‌تواند برای اقتصاددانان، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران کلان بانکی، مؤسسات مالی و اعتباری، سپرده‌گذاران و اعتباردهندگان نظام بانکی در بردارنده نتایجی کاربردی باشد و این گروه به عنوان بهره‌وران اصلی نتایج پژوهش تلقی گردند. در رده بعدی، شاخص‌ها و سنجه‌های شناسایی شده و مدل ارائه شده در پژوهش حاضر برای آشنایی و فعالیت استارت‌آپ‌های مالی و شرکت‌های مرتبط با این مؤسسات مانند؛ بیمه‌ها، بیمه‌های اتکایی، کارگزاری‌ها و تأمین مالی‌ها در سطوح گسترده‌تر و بین‌المللی راهگشا خواهد بود. پژوهش حاضر از نظر هدف، یک تحقیق اکتشافی است. با توجه به عدم وجود مطالعات تجربی در خصوص موضوع تحقیق و جدید بودن آن در کشور، ضرورت استفاده از طرح تحقیق اکتشافی احساس گردید. برای پاسخگویی به مساله اصلی تحقیق، به بررسی معیارهای سنجش آمادگی بانک‌های خصوصی ایران برای بین‌المللی شدن پرداختیم و مدل بومی برای سنجش این آمادگی را طراحی کردیم.

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

عوامل سیستماتیک

برای استقرار و پیشرفت هر کسب‌وکار، به ویژه در حوزه بازارهای مالی، ثبات سیاسی امری ضروری است. زیرا تمامی ریسک‌ها و استراتژی‌های تصمیم‌گیری بر اساس آن تعیین می‌شوند. به گفته رضایی پیتنه‌نویی و میرعسکری، بین صنعت بانکداری و اقتصاد کلان پیوند تنگاتنگ و ناگسستنی وجود دارد. در بحث مالی، عواملی مانند جنگ، تورم غیرمنتظره، حوادث بین‌المللی، رویدادهای سیاسی، ریسک نرخ بهره، ریسک تورم، ریسک بازار، ریسک‌های تجاری و ریسک مالی، از جمله ریسک‌های سیستماتیکی هستند که بانک‌ها به دلیل ماهیت فعالیت خود از همان ابتدا با آن‌ها مواجه می‌شوند. این مسائل منجر به بی‌ثباتی مالی در بخش بانکی می‌شود. (Rezacei, 2019). بلتی و همکارانش تأثیر متغیرهای ریسک کشوری بر ارزیابی توان مالی بانک‌ها توسط فیچ را مورد بررسی قرار دادند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد بانک‌های بزرگ با سودآوری و سرمایه مناسب که در کشورهای با ثبات یا توسعه یافته فعالیت می‌کنند، دارای رتبه بهتری در رتبه‌بندی فیچ هستند. در صورت ثبات سیاسی، امکان ترسیم دورنمای اقتصاد وجود دارد و با استقرار حاکمیت قانون، امکان رقابت و توسعه کسب و کارها فراهم می‌شود. (Bellotti, 2011). شفافیت و حاکمیت

قانون یکی از الزامات استقرار نظام مالی پایدار است. ذوالفقاری و همکاران در پژوهش خود تاثیر حاکمیت شرکتی بر عملکرد بانک‌ها را مورد بررسی قرار داده‌اند. طبق این پژوهش، رعایت حاکمیت شرکتی توسط بانک‌ها منجر به دستیابی به اهداف شفافیت در فرآیند کاری، پاسخگویی در مقابل ذی‌نفعان و رعایت حقوق آن‌ها می‌شود. سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر اطلاعات افشا شده توسط بانک برای سهامداران تاثیر می‌گذارد و احتمال عدم افشای کامل و مطلوب اطلاعات و افشای اطلاعات کم‌اعتبار را کاهش می‌دهد. همچنین به فرآیند مبارزه با پول‌شویی کمک می‌کند. (Zolfaghari, 2021) با بهبود شرایط اقتصادی کشور، امکان سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی بیش از گذشته فراهم می‌شود. رشد اقتصادی موجب انگیزه سرمایه‌گذاران می‌شود و امکان تامین مالی و مبادلات مالی را فراهم می‌کند. در چنین فضایی، بخش خصوصی به عنوان یکی از ارکان اقتصادی امکان حضور بیشتر در بازارهای بین‌المللی را دارد. شیناسی معتقد است ثبات یا پایداری مالی یکی از مباحث مهمی است که در سال‌های اخیر توجه بسیاری از اندیشمندان و سیاست‌گذاران را به خود جلب کرده است. بانک مرکزی اروپا، پایداری مالی را شرایطی تعریف کرده است که سیستم مالی موجود در یک کشور شامل واسطه‌های مالی، بازارها و زیرساخت‌های مالی بتواند در برابر شوک‌های وارده مقاومت کند و عدم توازن مالی را به حداقل برساند و از ایجاد اختلال در عملکرد و وظایف سیستم مالی جلوگیری کند. (Schinasi, 2004) روند ثبات یا بی‌ثباتی مالی در بخش بانکی نه تنها از تصمیمات اتخاذ شده در حوزه‌های پولی و بانکی تاثیر می‌پذیرد، بلکه متغیرهای کلان اقتصادی و سیاسی نیز از جمله عوامل تاثیرگذار بر عملکرد بانک‌ها و بروز بحران‌های مالی در کشورها هستند.

عوامل غیرسیستماتیک

بانک‌ها به عنوان واسطه و تسهیل‌گر ارتباطات مالی، باید ساختار مالی، دارایی و سرمایه خود را به گونه‌ای ساماندهی کنند که قادر به پوشش ریسک‌های مورد انتظار باشند. در چنین فضایی، بانک‌ها ابتدا الزامات حداقلی بانک مرکزی بر مبنای قوانین بال را پوشش می‌دهند و سپس ساختار مدیریت یکپارچه ریسک را در مجموعه خود ساماندهی می‌کنند. حساسیت به ریسک به میزان اثرات نامطلوبی اشاره دارد که در اثر نوسانات نرخ بهره، نرخ ارز و ارزش حقوق صاحبان سهام در سرمایه و درآمد یک بانک یا مؤسسه مالی دیده می‌شود. در واقع، حساسیت ریسک با عواملی همچون تغییرات نرخ بهره، نرخ ارز و ارزش حقوق صاحبان سهام ارتباط مستقیم دارد. با شکل‌گیری اقدامات لازم جهت ورود به بازارهای بین‌المللی، امکان رقابت میان بانک‌ها فراهم می‌شود. بانک‌ها خود را ملزم به پاسخگویی به نیازهای جدید می‌یابند و رقابت میان آن‌ها به صورت جدی‌تری انجام می‌پذیرد. طبیعتاً سهم بازار بانک‌ها منوط به ارائه خدمات قوی‌تر مطابق نیازهای روز بین‌المللی شکل می‌گیرد. در این راستا، استراتژی‌های مدیریت و شاخص‌های بهره‌وری نقش بسزایی در عملکرد بانک‌ها خواهد داشت. با توجه به پیچیدگی عملکرد بانک‌ها و مؤسسات مالی، مسئولیت مدیریت در این سیستم، کمی بالاتر است. به دلیل اهمیت بالای نقش مدیران در موفقیت بانک‌ها و مؤسسات مالی، در اغلب رتبه‌بندی‌ها، وزن قابل توجهی به این شاخص در مقایسه با سایر شاخص‌ها تعلق می‌گیرد. مدیریت هزینه‌ها و اتخاذ تصمیمات درست در زمان مناسب، از اهمیت بیشتری برخوردار است.

بیانکارسی⁵ در مطالعه‌ای با عنوان هزینه‌ها و مزایای بین‌المللی شدن ارز: تئوری و تجربه کشورهای در حال ظهور، بین‌المللی‌سازی ارز را به عنوان فرآیندی تلقی کرده‌اند که در آن یک ارز داخلی برای مقاصد مختلف بین یک مقیم و یک فرد غیر مقیم، به‌ویژه در معاملات بین افراد غیر مقیم استفاده می‌شود. با توجه به روند جهانی شدن و افزایش تقاضا برای یک ارز بین‌المللی، ممکن است آنها در معرض نوسانات بیش از حد نرخ ارز قرار گیرند (Orsi, 2023).

یی یائو و همکار⁶ در مطالعه دیگری، استفاده از فناوری اطلاعات در استراتژی بین‌المللی سازی بانکداری را مورد بررسی قرار داده‌اند. در این پژوهش استراتژی بین‌المللی سازی تجارت بانکی، مدیریت و ارزیابی عملکرد آن مستلزم نوسازی سیستم‌های فناوری

⁵ Bianca Orsi

⁶ Yi Yao

اطلاعات در بانک، بهبود کیفیت کار مشتری، تعیین استراتژی توسعه بانک و برنامه ریزی استراتژیک می باشد. کاهش ریسک های بانکی نیز از پیش شرایط برای انتخاب جهت برای توسعه بانک اتوماسیون، انتخاب یک سیستم اطلاعاتی خاص و برنامه ریزی سرمایه گذاری در آن می باشد. (Yao,2023).

مورالز و همکاران^۷ در پژوهشی با عنوان «بین المللی شدن بانک های داخلی و کانال اعتباری سیاست پولی» به بررسی اینکه گسترش بانک های داخلی در بازارهای بین المللی چه تأثیری بر کانال وام دهی بانکی سیاست های پولی دارد می پردازد و نشان می دهد که رشد وام و نرخ وام بانک های بین المللی نسبت به بانک های داخلی کمتر به تغییرات سیاست پولی واکنش نشان می دهند و بین المللی سازی تا حدی کانال ریسک پذیری سیاست پولی را کاهش می دهد. بانک هایی که حضور بین المللی زیادی دارند، تمایل بیشتری به تحمل ریسک اعتباری خود نسبت به بانک های داخلی دارند. علاوه بر این بانک های بین المللی زمانی که نرخ های سیاست تغییر می کنند، تمایل بیشتری به تامین مالی خارجی دارند و به آنها این امکان را می دهد تا نسبت به بانک های داخلی بهتر از تغییرات سیاست پولی از عرضه اعتبار خود محافظت کنند. این نتیجه با پیش بینی های فرضیه بازار سرمایه داخلی همخوانی دارد. نتایج نشان می دهد که بین المللی شدن بانک ها، قدرت کانال وام دهی بانک را کاهش می دهد. علاوه بر این کانال ریسک پذیری سیاست های پولی را در محدوده تعیین شده توسط مقررات کلان احتیاطی کاهش می دهد (Morales,2022).

باکار و پامن نیول^۸ در پژوهشی با عنوان «بین المللی سازی، پیچیدگی خارجی و ریسک سیستمیک: شواهدی از بانک های اروپایی» با استفاده از مجموعه داده های بین المللی، به بررسی بین المللی سازی بانک ها، پیچیدگی سازمانی و جغرافیایی می پردازد و تأثیر آن را بر ریسک سیستماتیک ارزیابی می کند. نتایج نشان می دهد که پیچیدگی بانک بطور معناداری ریسک سیستمی را کاهش می دهد و ثبات را افزایش می دهد زیرا بانک ها را تشویق می کند تا ریسک های متنوع تری را بپذیرند (Bakkar,2021).

فایا و همکاران^۹ در پژوهشی با عنوان «بانکداری جهانی: رقابت درونزا و ریسک پذیری» با بیان اینکه هنگامی که بانک ها در خارج از کشور گسترش می یابند، اگر توسعه خارجی در کشورهای مقصدی که رقابتی تر از کشورهای مبدا آنها هستند، اتفاق بیفتد، ریسک آنها کاهش می یابد زیرا یک مدل پویای انعطاف پذیر از بانکداری جهانی با رقابت درونزا و ریسک پذیری درونزا ایجاد می کند. همچنین مدل ایجاد شده را کالبره و شبیه سازی کرده تا پیش بینی های تجربی مرتبط ایجاد شود و این پیش بینی ها را با آزمایش آنها بر روی یک مجموعه داده اصلی که فعالیت های ۱۵ بانک اروپایی مهم در سیستم جهانی را پوشش می دهد، ارزیابی کرده و تأیید می شود نتایج بدست آمده برای همه معیارهای جایگزین ریسک فردی و ریسک سیستمی بانک ها مورد تأیید است (Faia,2021).

نات و بوش^{۱۰} در پژوهشی با عنوان «جهانی شدن بانکداری، وام دهی محلی و اثرات بازار کار: شواهدی در سطح خرد از کشور برزیل» با بیان اینکه بحران های مالی اخیر علاقه به درک چگونگی تعامل جهانی سازی بانکی با نهادهای داخلی در شکل دهی انتقال شوک های خارجی را برانگیخته است، از داده های بانکداری منطقه ای برزیل استفاده می کند تا نشان دهد که شوک مالی خارجی به بانک ها بر وام دهی شعب منطقه ای آنها تأثیر منفی می گذارد که این اثر در حضور اصطکاک در بازارهای سرمایه داخلی افزایش می یابد و بر ظرفیت شعب برای دسترسی به منابع مالی از مناطق دیگر از طریق پیوندهای درون بانکی تأثیر می گذارد (Noth,2021).

نلسون^{۱۱} در پژوهشی با عنوان «بانک های فراتر از مرزها: بین المللی سازی، مالی سازی و رفتار بانک های خارجی در طول بحران مالی جهانی» بیان می کند که در سال های قبل از شروع بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸، یک موج بین المللی سازی سیستم های بانکی بسیاری از کشورهای در حال توسعه و نوظهور را در بر گرفت. منتقدان اولیه هجوم بانک های خارجی نگران بودند که

⁷ Morales et al

⁸ Bakkar & Pamen Nyola

⁹ Faia et al

¹⁰ Noth & Busch

¹¹ Nelson

شرکت‌های وابسته محلی غول‌های بین‌المللی بتوانند به بازشدن گره‌های کلیدی در این کشور خدمت کنند و شرایط آشفته در قطب‌های مالی جهانی را به حاشیه‌های اقتصاد جهانی انتقال دهند (Nelson, 2020).

لی و بودلر^{۱۲} در پژوهشی با عنوان «جهانی شدن بخش بانکداری و انتقال سیاست پولی: شواهد از کشورهای آسیایی» با تأکید بر اینکه شواهد تجربی نشان می‌دهند که بانک‌های جهانی ایالات متحده (آن‌هایی که دارای شعبه‌های خارجی هستند) می‌توانند اثرات انقباض سیاست پولی بر وام‌دهی خود را از طریق استفاده از منابع فرعی، کاهش دهند و به انتقال سیاست‌ها ضربه بزنند، با استفاده از داده‌های تابلویی متعلق به بانک‌های آسیایی، شواهد قوی از ممانعت از انتقال سیاست به نرخ بهره وام‌های بانکی و شواهد ضعیف‌تری از وجود مانع در انتقال به مقادیر وام‌دهی نشان می‌دهند. همچنین شواهدی ارائه می‌دهند از این که وابستگی متقابل مالی در بانک‌های جهانی با فرضیه بازارهای سرمایه داخلی که زیربنای کاهش انتقال سیاست‌های پولی در یک سیستم بانکی جهانی شده است، سازگار است (Lee, 2019).

مورالز، اسرئو و لیموس-اسکویول^{۱۳} در پژوهشی با عنوان «بین‌المللی شدن بانک‌های داخلی و کانال اعتباری: یک ارزیابی تجربی» به تحلیل میزان تأثیرگذاری قدرت کانال اعتباری در صورت گسترش بانک‌های داخلی در خارج از کشور کلمبیا می‌پردازد. نتایج این پژوهش از این ایده حمایت می‌کند که بانک‌ها بسته به شرایط سیاست پولی، فعالیت‌های تامین مالی را بین حوزه‌های قضایی عملیاتی خود تغییر می‌دهند و اینکه بین‌المللی شدن بانک‌های داخلی در مواقعی که موضع سیاست پولی بطور قابل توجهی تغییر می‌کند، نقشی تقویت کننده برای اقتصاد ایفا می‌کند (Morales et al, 2019).

پامن نیول^{۱۴} در پژوهشی با عنوان «بین‌المللی سازی بانک و چارچوب نظارتی: استراتژی‌های سازمانی، عملکرد بانک و ریسک سیستمی» تأکید می‌کند که طی دهه‌های گذشته، آزادسازی، مقررات زدایی و بین‌المللی سازی سیستم‌های مالی بر صنایع بانکداری و بانک‌های اروپایی تأثیر قابل توجهی گذاشته است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که در اکثر موارد بانک‌ها ترجیح می‌دهند از بین مکان‌های میزبان، به جای ورود به کشورهای با مقررات ضعیف در محیط‌هایی با دستورالعمل‌های نظارتی سخت گیرانه تر گسترش یابند (Pamen, 2018).

پوراسماعیلی و همکاران^{۱۵} در پژوهشی با عنوان «درجه بین‌المللی سازی و عملکرد: نقش میانجی نوآوری و نقش تعدیل کننده سیستم مدیریت دانش» نشان دادند که بین درجه بین‌المللی سازی و عملکرد علاوه بر نقش میانجی نوآوری و نقش تعدیل کننده سیستم مدیریت دانش رابطه خطی وجود دارد (Pouresmaeili, 2018).

برگر و همکاران^{۱۶} در پژوهشی با عنوان «بین‌المللی شدن و ریسک بانکی» یک رابطه مثبت بین بین‌المللی شدن و ریسک بانکی را مستند می‌کند. این رابطه با تسلط تجربی فرضیه ریسک بازار مطابقت دارد که به موجب آن بین‌المللی شدن ریسک بانک‌ها را به دلیل عوامل خاص بازار در بازارهای خارجی افزایش می‌دهد و بر فرضیه تنوع که به موجب آن بین‌المللی سازی به بانک‌ها اجازه می‌دهد تا ریسک را از طریق متنوع سازی عملیات خود کاهش دهند نیز مطابقت دارد (Berger, 2017).

برونزینی و دیگنازیو^{۱۷} در پژوهشی با عنوان «بین‌المللی سازی بانک و صادرات شرکت: شواهدی از داده‌های همسان شرکت-بانک» بررسی می‌کنند که آیا شرکت‌های صادرکننده جدید احتمال بیشتری برای شروع صادرات به کشورهایی که بانک‌های تأمین مالی آن‌ها قبلاً شعب خود را تأسیس کرده‌اند، دارند یا خیر. مطابق با مکانیسم فرضی این تأثیر زمانی که دوره زمانی طولانی تر از تأسیس شعب بانک در بازار خارج از کشور که شرکت به مبادله با آن می‌پردازد، می‌گذرد، قوی تر خواهد بود (Bronzini, 2017).

خان و باروا^{۱۸} در پژوهشی با عنوان «بین‌المللی سازی بانک‌های بنگلادشی: چه چیزی می‌توانیم بیاموزیم؟» با تأکید بر اینکه بین‌المللی شدن مؤسسات بانکی اخیراً به دلیل پیشرفت فناوری و ارتباطات متقابل جهانی به میزان بیشتری مشهود بوده است.

¹² Lee & Bowdler

¹³ Morales, Osorio & Lemus-Esquivel

¹⁴ Pamen Nyol

¹⁵ Pouresmaeili et al

¹⁶ Berger et al

¹⁷ Bronzini, Raffaello. & D'Ignazio

¹⁸ Khan and Barua

نتایج حاکی از این بود که بانک‌های بنگلادشی از مسیر معمول بین‌المللی شدن پیروی نمی‌کنند و تمایل به هزینه بیشتر دارند و در رویکرد تدافعی بین‌المللی‌سازی هستند و در رویه‌های بانکی بین‌المللی کنونی خود با چالش‌ها و کمبودهای متعددی مواجه هستند (Barua, 2017).

گاش^{۱۹} در پژوهشی با عنوان «چگونه جهانی شدن بخش بانکی بر بحران بانکی تأثیر می‌گذارد؟» با تأکید بر اینکه یکی از ویژگی‌های کلیدی آزادسازی خدمات مالی افزایش جهانی شدن بخش بانکی است، با استفاده از معیارهای مختلف برای شناسایی این پدیده، تأثیر آن را بر بحران بانکی برای مجموعه داده‌ای متشکل از ۱۳۸ کشور در دوره ۱۹۹۸-۲۰۱۳ بررسی می‌کند. نتایج نشان داد که جهانی شدن بخش بانکی بیشتر منجر به کاهش وقوع بحران بانکی می‌شود و حضور بانک‌های خارجی ثبات مالی بیشتری را در صنعت بانکداری کشورهای میزبان فراهم می‌کند (Ghosh, 2016).

تریودی و الهی^{۲۰} در پژوهشی با عنوان «رتبه‌بندی بانک‌های هندوستان» با استفاده از سیستم رتبه‌بندی کامل به ارزیابی و رتبه‌بندی عملکرد بانک‌های دولتی و خصوصی هندوستان پرداختند و نشان دادند بانک‌های خصوصی نسبت به بانک‌های دولتی رتبه عملکردی بهتری دارند (Trivedi, 2015).

کشاوریان، شیخ و عباسی در پژوهشی با عنوان «پیامدهای ریسک مرتبط به استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی در بانک‌های ایرانی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار» نشان دادند که اتخاذ اجباری استانداردهای گزارشگری بین‌المللی مالی رابطه میان نسبت وام به دارایی با ریسک سیستماتیک را در جهت مثبت افزایش می‌دهند درحالی‌که اندازه و اعتبار با ریسک سیستماتیک و غیرسیستماتیک و سود هر سهم و محافظه‌کاری و ریسک سیستماتیک رابطه معکوسی را پس از گذار به استانداردهای گزارشگری بین‌المللی مالی نشان می‌دهد. به علاوه بین تنوع درآمد و معیار ریسک بازار رابطه مثبتی پس از اجرای استانداردهای گزارشگری بین‌المللی مالی وجود دارد و در آخر استانداردهای گزارشگری بین‌المللی مالی تأثیری بر رابطه نقدینگی و ریسک سیستماتیک و غیرسیستماتیک نگذاشته است (Keshavarzian, 2019).

خالقی در پژوهشی با عنوان «چالش‌های نظام بانکی ایران در تعامل با مقررات بانکداری بین‌المللی» تصریح می‌نماید که بازسازی نظام بانکی کشور با توجه به گشایش‌های پسابرجام و مسائل موجود یک چالش بزرگ است که مهم‌ترین این چالش‌ها، لزوم بازنگری در بانکداری ایران است. از این رو چالش‌های نظام بانکی ایران در تعامل با مقررات بانکداری بین‌المللی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد (Khaleghi, 2015).

تقی نظریور و مشک‌آبادی مهاجر در پژوهشی با عنوان «پدیده جهانی شدن، فرصت‌ها و چالش‌های پیش روی بانکداری اسلامی و ارائه راهکارها» جهانی شدن بانکداری را «ادغام وسیع‌تر و عمیق‌تر» و شرط ورود بانک‌ها به بازارهای جهانی را «آمادگی و توانایی رقابت» معرفی می‌کند و نشان می‌دهد که جهانی شدن بانکداری دارای آثار مثبتی چون امکان تنوع بیشتر سید دارایی و امکان بسیج بیشتر سپرده برای بانکداری اسلامی است که در کنار آن رقابت افزایش می‌یابد و بدین ترتیب مشکلاتی از قبیل فرار بخشی از سپرده‌ها به بانک‌های متعارف و از بین رفتن انحصار این بانک‌ها بر روی منابع مسلمانان را برای بانک‌های اسلامی به وجود می‌آید (Nazarpour, 2015).

این پژوهش‌ها که اغلب با رویکرد کمی اجرا شده‌اند، روی موضوعاتی همچون چالش‌های ورود به بازارهای بین‌الملل، عوامل و شاخص‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک تأثیرگذار بر ارزیابی سلامت و توان مالی بانک و تأثیر متقابل بین‌المللی شدن بانک و محیط اقتصادی پیرامون کار کرده‌اند و بر اهمیت این موضوع در فضای کنونی صحنه گذاشته‌اند؛ اما در ارائه الگویی که مبین معیارهای آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل بصورت جامع و کامل باشد، ناتوان بوده‌اند. این در حالی است که تعیین معیارهای شکل‌دهنده آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل می‌تواند در رتبه‌بندی بانک‌ها موثر باشد. بنابراین پرداختن به این موضوع، تمرکز و جامع‌نگری خاصی را می‌طلبد.

¹⁹ Ghosh

²⁰ Trivedi and Elahi

۳. روش شناسی

در پژوهش حاضر از روش طرح اکتشافی - مدل توسعه ابزار (روش داده بنیاد) استفاده شد. هدف استراتژی آمیخته، استفاده از داده‌ها و نتایج کمی برای کمک به تفسیر یافته‌های کیفی است. روش پژوهش حاضر از دو فاز تشکیل شده است. در فاز نخست به منظور دستیابی به چهارچوب نظری و شناسایی معیارهای ورود به بازارهای بین الملل از روش مرور نظام‌مند ادبیات استفاده شد. در فاز دوم پژوهش به منظور تایید معیارهای فاز نخست و طراحی مدل، از روش داده بنیاد به عنوان استراتژی تحقیق با تأکید بر مصاحبه به عنوان مهم‌ترین ابزار مورد استفاده و نیز سنجش کیفیت پژوهش، استفاده شده است. با استفاده از روش نظریه داده بنیاد به تایید معیارهای فاز نخست و طراحی مدل پرداخته شد و گزاره‌های تحقیق توسعه یافت. همانگونه که بیان گردید در این مرحله از طریق مصاحبه عمیق و نیمه‌ساختاریافته^{۲۱} با خبرگان در خصوص معیارهای شناسایی شده، تأیید معیارهای سنجش آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های خصوصی ایرانی با توجه به فضای سیاسی و اقتصادی ایران از روش داده بنیاد استفاده شده است. برای تعیین حجم نمونه در بخش کیفی از قاعده رسیدن به اشباع نظری^{۲۲} استفاده شد. جامعه آماری پژوهش در بخش کیفی شامل مصاحبه با مدیران ارشد نظام بانکی بود که با انجام ده محاسبه به اشباع نظری دست یافت.

ابراز گردآوری داده‌های تحقیق و اعتبار و پایایی ابزار

مطالعه با مرور نظام‌مند ادبیات و پیشینه پژوهش به منظور شناسایی معیارهای سنجش آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها شروع شده سپس پژوهشگر بر مبنای نتایج بدست آمده از مرور نظام‌مند اقدام به انجام مصاحبه‌های عمیق با خبرگان نمود و از طریق مصاحبه‌های اکتشافی نیمه‌ساختاریافته اطلاعات بخش کیفی به این صورت گردآوری شد که مجموعه‌ای از سؤالات اصلی پژوهش برگرفته از مرور نظام‌مند طراحی شده بود، از خبرگان پرسیده شد. مصاحبه با طرح سؤالات کلی شروع شد و با هر جواب خبرگان سؤالات جزئی‌تر نیز مطرح شد تا به اطلاعات عمیق در رابطه با معیارهای سنجش آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های خصوصی ایرانی رسیده شود. در ادامه داده‌های بدست آمده از مصاحبه‌ها که به داده‌های متنی تبدیل شده‌اند و به منظور بررسی نظام‌مند توده بزرگی از داده‌های گردآوری شده، واحدسازی و مقوله‌بندی شد. در نهایت محقق به تحلیل داده‌های به دست آمده به روش نظریه داده بنیاد بر اساس نظریه چارمز (۲۰۱۴) پرداخت. در این روش تحلیل در دو مرحله کدگذاری اولیه و کدگذاری متمرکز صورت گرفت. ابتدا با دقت کامل اقدام به کدگذاری اولیه می‌شود و در مرحله کدگذاری اولیه مفاهیم اولیه برگرفته از داده‌ها بدست می‌آید. در کدگذاری متمرکز مفاهیم مشترک در یک مقوله قرار داده می‌شود. در ادامه یافته‌های حاصل از مرور ادبیات، پیشینه و نیز تحلیل مصاحبه‌های عمیق صورت گرفته با یکدیگر تلفیق شده که ثمره آن دستیابی به چارچوب مفهومی اولیه بود. همچنین فرآیند تحلیل داده‌ها بصورت سیستماتیک انجام شد و روند رسیدن به مقولات، منطق استخراج و پشتوانه نظری مورد استفاده، ثبت شده و الگوی نهایی از دل داده‌ها بدست آمد. لذا روایی الگوی پیشنهادی در این پژوهش مبتنی بر بازگشت چندباره و سپس تحلیل داده بوده است. همچنین به منظور ارزیابی روایی یافته‌های کیفی از ملاک‌های تأمین اعتبار در پژوهش‌های کیفی شامل؛ قابلیت اعتماد، قابلیت انتقال و تعمیم‌پذیری، قابلیت ارتباط و قابلیت تأیید استفاده شد و به منظور ارزیابی پایایی یافته‌های کیفی نیز از قاعده اشباع استفاده شد.

نظریه برخواسته از داده ساختارگرا-روش چارمز:

اولویت رویکرد نظریه برخاسته از داده ساختارگرا، پدیده مورد مطالعه است و داده‌ها و تحلیل‌ها از تجربیات مشترک و رابطه با سوژه‌ها خلق شده‌اند و ساختارگرایان چرایی و گاهی چگونگی این موضوع را بررسی می‌کنند که سوژه‌ها چگونه معانی و کنش‌های خود را در موقعیت خاص می‌سازند.

نظریه برخاسته از داده عینیت‌گرا بیشتر با بارنی گلاسرو و همکارانش شناخته می‌شود. او بر توسعه مقوله‌های نظری به عنوان متغیرهای تأکید می‌کند، رویکرد شاخص- مفهوم را در پیش می‌گیرد، به دنبال عبارات نظری مستقل از زمینه ولی قابل اصلاح و

21 Semi Structured Interview

22 Theoretical Saturation

تعدیل است. بنابراین سه رهیافت مهم در نظریه برخاسته ازداده، قابل تمیز است. رهیافت نظام‌مند که با اثر استراوس و کوربین شناخته می‌شود؛ رهیافت ظاهرشنونده یا عینی‌گرا که مربوط به اثر گلاسر است و رهیافت ساختارگرا که توسط چارمز حمایت می‌شود. با توجه به ماهیت و موضوع مورد بررسی در این تحقیق و با عنایت به تجربه محقق از کار در بستر تحقیق و همکاری با مشارکت‌کنندگان در تحقیق و مفروضات روش‌شناختی وی، رویکرد اتخاذ شده به نظریه برخاسته از داده ساختارگرا چارمز شبیه خواهد شد.

جدول ۱. مقایسه دیدگاه‌های عینی‌گرا و ساختارگرا در نظریه برخاسته از داده

Table 1. Comparison of Objectivist and Constructivist Perspectives in Grounded Theory

نظریه برخاسته از داده‌های ساختارگرا	نظریه برخاسته از داده‌های عینی‌گرا
مفروضات بنیادی	مفروضات بنیادی
• واقعیت‌های چندگانه‌ای وجود دارند. • داده‌ها به طور متقابل از طریق تعامل ساخته می‌شوند. • پژوهشگر مقوله‌ها را می‌سازد. • آنچه نمایش می‌دهند، نسبی، اقتضایی^{۲۳}، پیچیده^{۲۴} و بخشی است. • ارزش‌ها و اولویت‌ها، مواضع و کنش‌های مشاهده‌گر دیدگاه‌ها او را تحت تأثیر قرار می‌دهد.	• واقعیت خارجی وجود دارد. • از طریق داده‌های اکتشاف صورت می‌گیرد. • مفهوم‌سازی از طریق تحلیل داده‌ها پدیدار می‌شود. • داده‌ها پیچیده نیست. • مشاهده‌گر خنثی، منفعلانه^{۲۵} و صاحب‌اختیارانه^{۲۶} عمل می‌کند.
اهداف	اهداف
• تعمیم‌پذیری را بخشی، شرطی و مطابق با زمان، فضا، مواضع، کنش‌ها و تعاملات در نظر می‌گیرند. • به دنبال درک تفسیری از داده‌ها در بستر تاریخی است. • طیف از تغییرات را مشخص می‌کند. • به دنبال خلق نظریه‌ای است که کاربرد و اعتبار داشته باشد.	• به دنبال تعمیم‌پذیری مستقل از بستر و زمینه است. • به دنبال مفهوم‌سازی انتزاعی و صرفه‌جویانه است که از شرایط مکانی و تاریخی فراتر رود. • به دنبال خلق نظریه‌ای است که ربط و تناسب دارد، کار می‌کند و قابل اصلاح است.
تحلیل داده	تحلیل داده
• ذهنیت‌گرایی را در طی تحلیل داده به رسمیت می‌شناسد. • داده‌هایی که به طور متقابل ساخته شده‌اند را آغاز سمت‌گیری پژوهش در نظر می‌گیرد. • به تامل در کل فرایند پژوهش می‌پردازد. • به جستجوی دیدگاه‌ها و صدای سوژه می‌پردازد.	• تحلیل داده‌ها را فرایندی عینی می‌داند. • مقوله‌های پدیدارشنونده را به عنوان شکل‌گیری تحلیل در نظر می‌گیرد. • انعکاس‌پذیری^{۲۷} را به عنوان یک منبع احتمالی داده در نظر می‌گیرد. • برای صدا و مقوله‌های تحلیلی پژوهشگر اولویت قائل است.

مدل مفهومی تحقیق: با عنایت به ماهیت این پژوهش که ارائه الگوی سنجش آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های خصوصی ایرانی است، مدل مفهومی پژوهش حاضر از نوع مدل نهفته می‌باشد. به عبارت دیگر ارتباط بین ساختار چندبعدی (آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها) با ابعاد و نیز ارتباط بین ابعاد و مؤلفه‌ها از نوع نهفته می‌باشد. پس از مشخص شدن ارتباط بین ساختار چندبعدی و ابعاد و ارتباط بین ابعاد و مؤلفه‌ها، ارتباط بین مؤلفه‌ها و شاخص‌های مدل بررسی شد.

شناسایی معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های خصوصی ایران به روش تحلیل داده‌بنیاد

داده‌های بخش کیفی پژوهش حاضر در خصوص شناسایی معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های خصوصی ایران از طریق انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با ۱۰ نفر از خبرگان نظام بانکی بصورت انفرادی و به روش گلوله برفی انجام و بدست آمد.

23. Situational
24. Problematic
25. Passivity
26. Authority
27. Reflexivity

اعضای گروه خبرگان بر اساس دانش و تجربه مرتبط (حداقل ۱۰ سال سابقه کار مرتبط و دارا بودن تحصیلات فوق لیسانس به بالا) و به پیشنهاد نمونه قبلی انتخاب شدند. انجام هر مصاحبه به طور متوسط ۳۰ تا ۴۵ دقیقه زمان برد. حجم نمونه در بخش کیفی پژوهش حاضر ۱۰ نفر بود؛ به این صورت که مصاحبه با خبرگان در تعداد هشت به مرحله اشباع نظری رسید به گونه‌ای که اطلاعات به دست آمده از مصاحبه‌های بعدی تکراری بود و دو مصاحبه آخر صرفاً برای افزایش روایی و پایایی پژوهش و اطمینان از نتایج حاصله انجام شد. اطلاعات جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان در جدول ۲. ارائه شده است.

جدول ۲. اطلاعات جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

Table2. Demographic Information of the Interviewees

ردیف	کد مصاحبه	جنسیت	پست سازمانی	سابقه کار	تحصیلات	رشته / گرایش (زمینه تخصصی)
۱	Q1	مرد	مدیر ریسک بانک	۲۲	دکتری	مدیریت مالی
۲	Q2	مرد	معاون استراتژیک بانک	۱۵	دکتری	اقتصاد
۳	Q3	مرد	مدیر ارزی بانک	۲۰	کارشناسی ارشد	مالی بازرگانی
۴	Q4	مرد	معاون ریسک بانک	۱۸	دکتری	حسابداری
۵	Q5	زن	رئیس اداره استراتژیک	۲۰	دکتری	مهندسی صنایع
۶	Q6	زن	مدیر بین‌الملل	۱۷	کارشناسی ارشد	مدیریت مالی
۷	Q7	مرد	مدیر ریسک	۲۱	کارشناسی ارشد	اقتصاد
۸	Q8	مرد	هیئت مدیره	۱۶	دکتری	اقتصاد
۹	Q9	زن	معاون بین‌الملل	۱۱	دکتری	مدیریت استراتژیک
۱۰	Q10	مرد	مدیر ریسک	۱۳	دکتری	مدیریت مالی

بعد از رسیدن به اشباع نظری تمام متن مصاحبه‌ها به صورت واژه به واژه مکتوب شد؛ در این مرحله سعی شد تمام حالات غیرکلامی و لحن‌ها و احساسات مصاحبه‌شوندگان در نظر گرفته شود. در ادامه داده‌های به دست آمده از مصاحبه‌ها به داده‌های متنی تبدیل شده و به منظور بررسی نظام‌مند توده بزرگ داده‌های گردآوری شده، واحدسازی و مقوله‌بندی شدند. در نهایت محقق به تحلیل داده‌های به دست آمده به روش نظریه داده‌بنیاد بر اساس رهیافت چارمز پرداخت.

۴. تحلیل داده‌ها و یافته‌ها

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در پژوهش حاضر به این صورت است که در ابتدا برای شناسایی عوامل سنجش آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های خصوصی ایرانی، به بررسی مقالات و پژوهش‌ها و اسناد در سایر نقاط جهان به شیوه مرور نظام‌مند پرداخته و نتایج حاصل از آن در قالب مصاحبه‌ای عمیق و نیمه‌ساختاریافته به خبرگان عرضه شد و نتایج مصاحبه‌ها به روش داده‌بنیاد بر اساس نظریه چارمز تحلیل شد. اولین قدم تحلیل در نظریه برخاسته از داده‌ها کدگذاری است. از طریق کدگذاری مفاهیم از داده‌های خام استخراج شده و مقوله‌ها توسعه می‌یابند. کدگذاری در نظریه برخاسته از داده‌ها به گفته چارمز حداقل دو مرحله دارد: کدگذاری اولیه و کدگذاری متمرکز.

کدگذاری اولیه و متمرکز در روش تحلیل داده بنیاد

نظریه داده‌بنیاد بر مبنای دو نوع کدگذاری اولیه و کدگذاری متمرکز داده‌های استخراج شده از مصاحبه‌ها، مشاهدات و بررسی اسناد و مدارک تجزیه و تحلیل شدند. کدگذاری در نظریه برخاسته از داده‌ها به گفته چارمز حداقل دو مرحله دارد: کدگذاری اولیه و کدگذاری متمرکز. ابتدا با دقت کامل اقدام به کدگذاری اولیه شد و در این مرحله مفاهیم اولیه برگرفته از داده‌ها بدست آمد. در کدگذاری اولیه قسمت‌هایی از متن توسط برچسب‌هایی که بطور همزمان هر قطعه از داده‌ها را تلخیص و تشریح می‌کند، مفهوم‌بندی شدند. در کدگذاری ثانویه یا متمرکز مفاهیم مشترک در یک مقوله قرار داده شد. اجرای مرحله کدگذاری متمرکز منتهی به کشف مفاهیم و مقوله‌ها شد و ویژگی‌ها و دامنه هر یک از مقوله‌ها شناسایی شد.

نتایج حاصل از یافته‌های تحقیق شامل شاخص‌های آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها و سپس ارائه الگوی آمادگی بین‌المللی شدن

بانک‌های خصوصی ایران اختصاص دارد. در این بخش با کدگذاری اولیه / باز و متمرکز در روش تحلیل داده‌بنیاد، نتایج بدست آمد. مصاحبه اول به عنوان مثال از بین ۱۰ مصاحبه و نتایج حاصل از آن به ترتیب در جداول زیر آورده شده است.

جدول ۳. کد گذاری «مصاحبه اول»

Table3. Coding of the First Interview

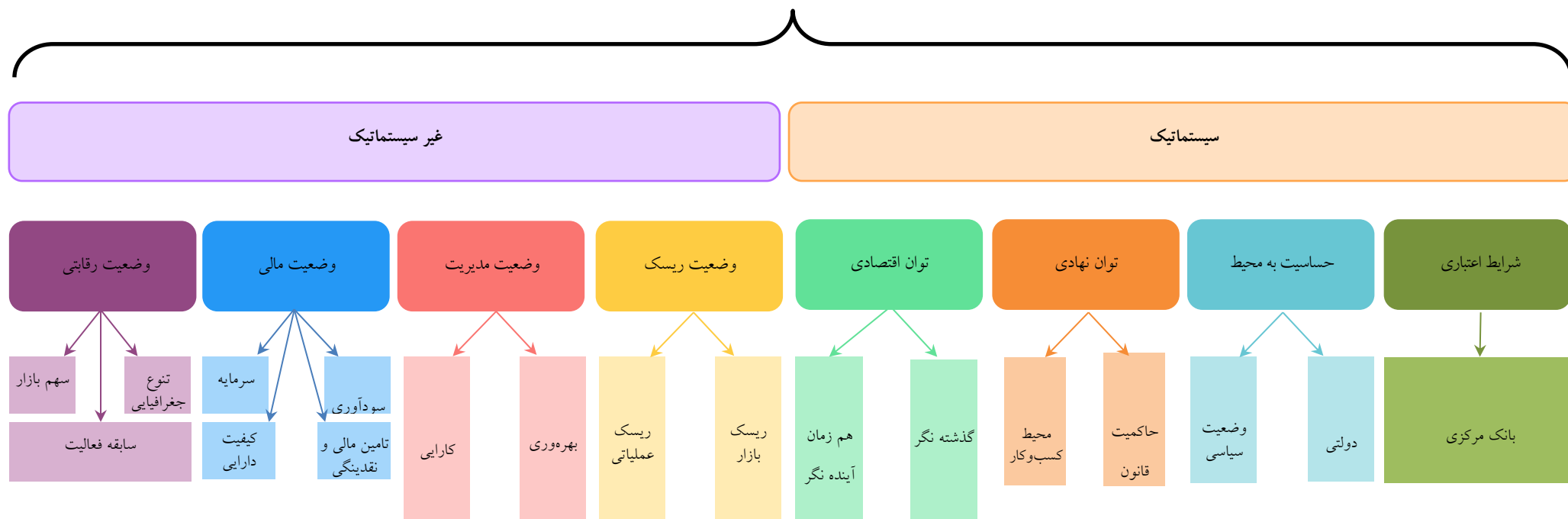
معیارهای آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن			
کدها		زیر مقوله	مقوله
سابقه فعالیت	A1	وضعیت رقابتی	سیستماتیک
سهم بازار	C1		
سرمایه	C6	وضعیت مالی	
سرمایه نظارتی	C7		
سودآوری	C9		
کارایی	C13	وضعیت مدیریت	
بهره‌وری	C14		
ریسک بازار	C20	وضعیت ریسک	
ریسک اعتباری	C21		
پس‌رو	C25	توان اقتصادی	غیر سیستماتیک
محیط کسب‌وکار	C27	توان نهادی	
حاکمیت قانون	C30		
وضعیت ریسک سیاسی	A2	حساسیت به محیط	
وضعیت بودجه	C33		
وضعیت سپرده‌ها	C34	شرایط اعتباری	
وضعیت تسهیلات	C35		
		تطابق با زیست‌بوم	

جدول ۴. نتایج حاصل از مصاحبه اول

Table4. Results from the First Interview

کدهای اولیه استخراج شده	کدهای باز استخراج شده	نشان کد
وضعیت رقابتی		
عمر بانک	سابقه فعالیت	A1
سابقه فعالیت بین‌المللی بانک		
حجم سپرده بانک در مقایسه رقبا	سهم بازار	C1
حجم تسهیلات بانک در مقایسه رقبا		

نشان کد	کدهای باز استخراج شده	کدهای اولیه استخراج شده
وضعیت مالی		
C6 -C7	سرمایه و سرمایه نظارتی	کفایت سرمایه
C9	سودآوری	میزان سود بانک نسبت به دارایی
C6 -C7	سرمایه و سرمایه نظارتی	نسبت درآمد به دارایی
		حقوق صاحبان سهم
وضعیت مدیریت		
C13	کارایی	میزان سپرده شعب
		میزان تسهیلات شعب
C14	بهره‌وری	سرانه هزینه
		سرانه درآمد
وضعیت ریسک		
C20	ریسک بازار	ریسک نرخ ارز
		ریسک بازار
		وضعیت باز ارزی
C21	ریسک اعتباری	ریسک نکول
توان اقتصادی		
C25	پس‌رو	اطلاعات اقتصادی سالانه بانک مرکزی
		شاخص‌های مرکز آمار
توان نهادی		
C27	محیط کسب‌وکار	میزان تورم
		رشد پایه پولی
C30	حاکمیت قانون و استانداردها	تطابق با قوانین بین‌المللی
		تطابق با IFRS
حساسیت به محیط		
A2	وضعیت ریسک سیاسی	ایجاد تفاهم با غرب
		صلح با کشورهای منطقه
C33	وضعیت بودجه	تأثیر کسری بودجه بر بانک‌ها
شرایط اعتباری		
C34 – C35	وضعیت سپرده و تسهیلات کشور	میزان سپرده بلندمدت
		تسهیلات کلان
تطابق با زیست‌بوم		
		مسأله و محدودیتی ایجاد نمی‌کند

شکل ۱. الگوی آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های خصوصی ایران

Figure1. Model of Internationalization Readiness of Iranian Private Banks

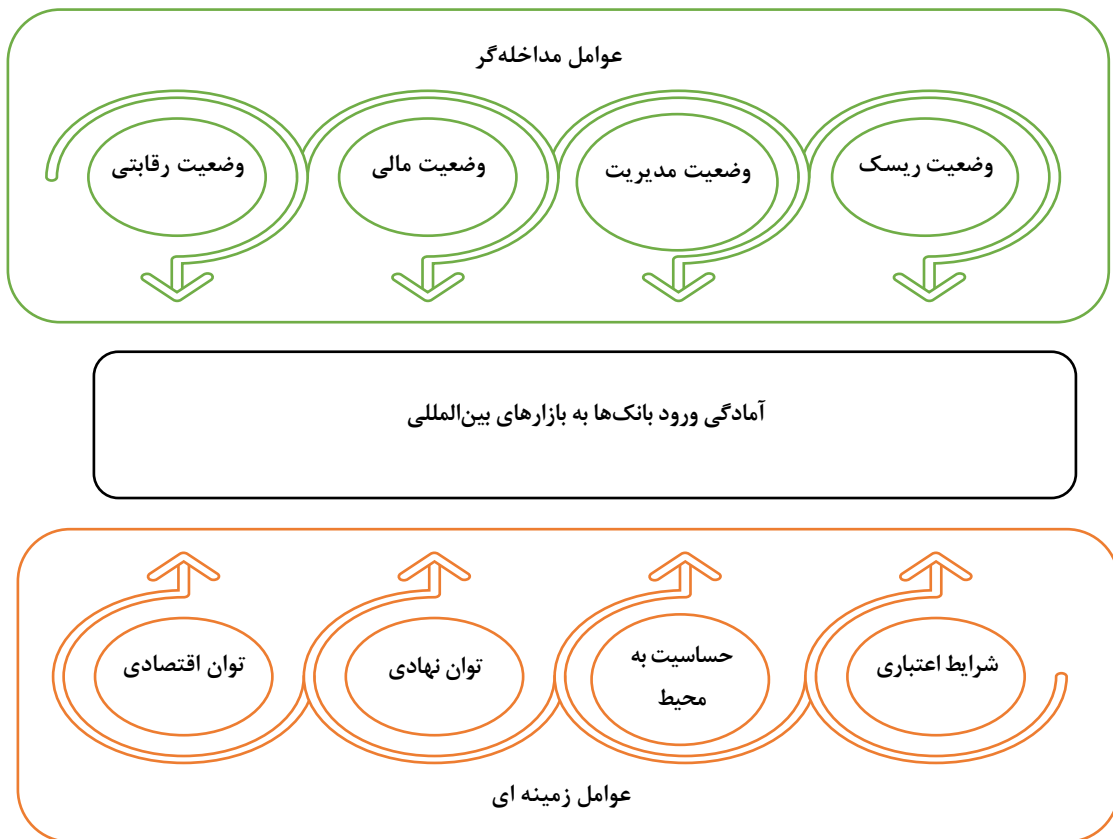
با توجه به نتایج حاصل از نظریه برخاسته از داده ساختارگرا چارمز با ابزار مصاحبه، معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها استخراج شد که شامل شناسایی دو مقوله، هشت زیرمقوله و ۱۸ بُعد می‌باشد و شرح آن در شکل ۱ ارائه شده است.

مطابق شکل ۲ در مقوله سیستماتیک چهار زیرمقوله توان اقتصادی، توان نهادی، حساسیت به محیط و شرایط اعتباری قرار دارد که ابعاد شرایط و ویژگی‌های محیط اقتصادی و تأثیری که بر آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل دارند را به عنوان عوامل زمینه‌ای نشان می‌دهد. در مقوله غیرسیستماتیک نیز چهار زیرمقوله وضعیت رقابتی، وضعیت مالی، وضعیت مدیریت و وضعیت ریسک قرار دارد که در واقع نشان‌دهنده پتانسیل مالی، راهبردها و اهداف مدیریتی، جایگاه رقابتی و وضعیت ریسک بانک را برای آمادگی ورود به بازارهای بین‌الملل به عنوان عوامل مداخله‌گر نمایان می‌کند. در عوامل زمینه‌ای، توان نهادی شامل محیط کسب‌وکار و حاکمیت قانون می‌باشد، نرخ تورم و همچنین چگونگی وضع و اجرای قوانین و کنترل فساد مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر آمادگی بانک‌ها جهت ورود به بازارهای بین‌الملل و حتی بر ادامه بقا و حفظ بانک‌ها می‌باشد. تطبیق فرایندها با قوانین و استانداردهای بین‌المللی یکی از مهم‌ترین ارکان ورود به بازارهای بین‌الملل می‌باشد. محیط کسب‌وکار و رعایت حداقل الزامات بانکداری بین‌الملل به عنوان پیش‌شرط‌های لازم جهت استقرار و آمادگی ورود به بازارهای بین‌الملل می‌باشد، توجه به پیوند ناگسستنی صنعت بانکداری و اقتصاد کلان توجه به ثبات اقتصادی اهمیت می‌یابد. زیرمقوله حساسیت به محیط نشأت گرفته از وضعیت سیاسی کشور، وضعیت بودجه و نرخ بیکاری می‌باشد؛ بدین معنا که وضعیت ریسک سیاسی کشور، میزان کسری بودجه و نرخ بیکاری تأثیر بسزایی بر ترازنامه بانک مرکزی خواهد داشت و در ادامه بر وضعیت بانک‌ها و نقش ایشان در اقتصاد نیز تأثیر می‌گذارد. زیرمقوله شرایط اعتباری به وضعیت بانک مرکزی در خصوص حجم سپرده‌ها و تسهیلات و حجم نقدینگی می‌پردازد که یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار در وضعیت اقتصادی کشور می‌باشد.

در خصوص عوامل مداخله‌گر، بانک‌ها به عنوان تسهیل‌گر ارتباطات مالی می‌بایست ساختار مالی، دارایی و سرمایه خود را به گونه‌ای ساماندهی کنند که قادر به پوشش ریسک‌های مورد انتظار باشند. معیار وضعیت مالی با زیرمعیارهایی نظیر کیفیت دارایی، قدرت تأمین مالی، سرمایه و سودآوری مطرح شده‌اند که نشان‌دهنده اهمیت ساختار مالی بانک‌ها در بقا، توسعه و ورود به بازارهای بین‌الملل می‌باشد همچنین رویکرد مدیریت در جهت ارائه راهکار و استراتژی لازم جهت ورود به بازارهای بین‌الملل اهمیت می‌یابد. تنوع جغرافیایی یکی از شاخص‌های مهم برای سنجش عامل وضعیت رقابتی می‌باشد که به عنوان یک شاخص مهم جهت ورود بانک به بازارهای بین‌الملل شناسایی گردید به بیان دقیق‌تر در صورتی که بانک دارای شعبه خارجی نزد سایر کشورها باشد، یک مزیت رقابتی و با اهمیت در مقایسه با سایر بانک‌ها خواهد داشت. لذا عوامل تأثیرگذار هر بانک اعم از عوامل مالی، وضعیت رقابتی، وضعیت مدیریت و ریسک به عنوان مقوله غیرسیستماتیک و مداخله‌گر ارزیابی می‌گردد.

شکل ۲. الگوی حاصل از نظریه برخاسته از داده ساختارگرا چارمز

Figure2. The Model Derived from Charmaz's Constructivist Grounded Theory

۵. بحث و نتیجه‌گیری

تأثیر پر اهمیت بانک‌ها در رشد و توسعه اقتصادی یک کشور در دستور کار بسیاری از کشورهای توسعه یافته قرار دارد. هرچند بین‌المللی شدن بانک‌ها، پدیده جدیدی نیست؛ اما وجود بازارهای رقابتی اهمیت این موضوع را افزایش میدهد. هدف مقاله حاضر، شناسایی و تبیین عوامل مؤثر بر بین‌المللی‌سازی بانک‌ها است. بین‌المللی‌سازی یکی از استراتژی‌های رشد یک کشور است که به دلیل ناهمگونی منابع، نمی‌توان آن را متحد و تعمیم داد. بنابراین این امر مستلزم مطالعات بیشتری از نظر بخش، زیربخش، محصول، صنعت و منطقه است. در مورد دیدگاه منابع بین‌المللی سازی بانک‌های تجاری، ادبیات کمبودی وجود دارد. بنابراین، این مطالعه مدل جدیدی در مورد دیدگاه مبتنی بر منابع از بین‌المللی شدن به مجموعه دانش موجود اضافه می‌کند. با توجه به نتایج حاصل از نظریه برخاسته از داده ساختارگرا چارمز با ابزار مصاحبه، معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها استخراج شد. پرداختن به مقوله ورود به بازارهای بین‌المللی و ارائه مدلی بومی جهت سنجش آمادگی بانک‌های خصوصی ایرانی برای بین‌المللی شدن و همچنین پرداختن همزمان به عوامل سیستماتیک و غیرسیستماتیک مؤثر جهت ورود به بازارهای بین‌المللی از ویژگی‌های نوآورانه این پژوهش می‌باشد. این عوامل از جنبه‌های مختلف اقتصادی، نهادی، محیطی و مدیریتی تحت بررسی قرار گرفته‌اند. در ادامه، نتایج مهم تحقیق ارائه شده است.

عوامل سیستماتیک شامل توان اقتصادی، توان نهادی، حساسیت به محیط و شرایط اعتباری می‌باشند که توان اقتصادی کشور اثر بسزایی در آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازارهای بین‌المللی دارد. رشد اقتصادی و ناخالص ملی داخلی به عنوان شاخص‌های اساسی، تأثیر مستقیم بر قابلیت بانک‌ها برای جذب منابع خارجی دارند. علاوه بر این وضوح و قوانین مؤثر در عملکرد بانکی، اطمینان از حقوق مالکیت و کاهش فساد، عواملی هستند که توان نهادی را تعیین می‌کنند. این عوامل به طور مستقیم بر اعتماد و تصمیمات بانک‌ها برای گسترش بین‌المللی تأثیرگذارند. همواره

اجزای یک سیستم از محیط خود تأثیر می‌پذیرند زیرمقوله حساسیت به محیط به بررسی تأثیر اکوسیستم بر مؤسسات مالی توجه دارد. وضعیت سیاسی، مالی و جغرافیای سیاسی منطقه و وضعیت بودجه از مؤلفه‌های زیرمقوله حساسیت به محیط هستند. همچنین شرایط بازار مالی، اعتبار بانکی و وضعیت نرخ بهره از جمله شاخص‌هایی هستند که بانک‌ها باید به طور دقیق ارزیابی نمایند. این شرایط مستلزم بررسی دقیق وضعیت بازار مالی و استقرار مناسب در آن هستند. عوامل غیرسیستماتیک وضعیت رقابتی، وضعیت مالی، وضعیت مدیریت و وضعیت ریسک می‌باشد که سهم بازار، نرخ رشد سود و توان رقابتی بانک، عوامل اساسی در تعیین میزان موفقیت بین‌المللی شدن هستند. رقابتی بودن و نوآوری در محصولات و خدمات، ابزارهای اساسی برای جلب مشتریان بین‌المللی هستند و نسبت سود به حاشیه سود، نسبت سرمایه به دارایی و افزایش سرمایه از جمله شاخص‌های مؤثر در تعیین وضعیت مالی بانک‌ها برای ورود به بازارهای بین‌المللی هستند. سلامت مالی و توانایی جذب منابع مالی، نقش اساسی در راستای گسترش بین‌المللی دارند. همچنین تجربه مدیریتی، کیفیت مدیریت عالی و استراتژی‌های مدیریت در جهت بین‌المللی شدن، عوامل اصلی مؤثر در این زمینه هستند. توانمندی‌های تصمیم‌گیری، انعطاف‌پذیری سازمانی و اجرای اثربخش استراتژی‌ها نقش مهمی دارند. علاوه بر این نسبت بدهی به سرمایه، نسبت بدهی به درآمد و تغییرات نرخ ارز از جمله عوامل مؤثر در وضعیت ریسک بانک‌ها برای ورود به بازارهای جهانی هستند. توانایی مدیریت و کاهش ریسک‌های مالی، نقطه کلیدی در برنامه‌ریزی بین‌المللی بانک‌هاست.

در مجموع، بررسی دقیق این عوامل و ارتباط بین آنها، به بانک‌ها کمک خواهد کرد تا استراتژی‌های بهینه برای بین‌المللی شدن خود را تدوین کنند. تحقیق حاضر یک چارچوب جامع برای ارزیابی آمادگی بانک‌ها به منظور ورود به بازارهای جهانی ارائه می‌دهد و می‌تواند به بهبود عملکرد و افزایش توان رقابتی آنها در محیط بین‌المللی کمک کند. نتایج این پژوهش با مطالعه احمدیان ([Ahmadian, 2018](#)) که شاخص‌های مالی را به عنوان معیارهای سلامت مالی بانک‌ها و پژوهش ثقفی و سیف ([Saghafi, 2005](#)) که وضعیت مدیریت و وضعیت ریسک و پژوهش بن بوهنی و حسناوی ([Ben Bouheni, 2017](#)) شاخص‌های مالی را بر افزایش سلامت و ثبات بانکی موثر می‌داند همسو می‌باشد. علاوه بر آن پژوهش حاضر به ارائه مدل سنجش بانک تحت عنوان عوامل زمینه‌ای و مداخله‌گر پرداخته است. سیدی ([Seyedi, 2019](#)) شاخص‌های سلامت بانکی را در قالب شاخص‌های مالی و اسلامی بررسی کرده است و همچنین مطالعه حکیمی‌پور ([Hakimipour, 2018](#)) که شاخص‌های منطبق با فقه اقتصاد و بانکداری اسلامی، بهندری ([Bhandari, 2014](#)) عوامل حاکمیت شرکتی را بر سلامت و پیشرفت بانکی تأثیرگذار می‌دانستند هم جهت می‌باشد و علاوه بر آن از عوامل حساسیت به محیط، توان نهادی، شرایط اعتباری و توان اقتصادی تحت عنوان عوامل زمینه‌ای و سیستماتیک محیط اقتصادی جهت ورود به بازارهای بین‌المللی معرفی شده است. مطابق با یافته‌های پژوهش آزاده و همکاران چهار استراتژی مدیریت دارایی و مصارف بانک، جذب منابع مالی و سودآوری، توانمندسازی مدیریت بانک و توسعه زیرساخت‌های بانکدار در شرایط عدم قطعیت از مهمترین عوامل بهبود عملکرد بانک‌ها می‌باشد ([Azadeh, 2022](#)).

سلیم و همکاران ([Salim et al, 2023](#)) به تأثیر روش‌های پایدار بانکی بر ثبات آن و رابطه مستقیم و مثبت آن اشاره کرده‌اند در این پژوهش از فناوری اطلاعات به عنوان یکی از مهمترین عوامل در جهت ثبات بانکی و دیجیتالی‌سازی اشاره شده است. ([Cho et al, 2023](#)) در پژوهشی شیوه پایدار بانک‌های چند ملیتی را به عنوان عامل ورود مالی در بازارهای در حال توسعه اعلام کردند و به شناخت عوامل سودآور پایدار پرداختند و سودآوری را ملاک پایداری بانک‌ها معرفی کرده است. اسدالهی و همکاران در پژوهشی نشان می‌دهند که نسبت سود سهام پرداختی بر ثبات مالی بانک‌ها در بلندمدت تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد و همچنین نسبت سود انباشته نیز بر ثبات مالی بانک‌ها

در بلندمدت تأثیر منفی و معنی‌داری دارد و یافته‌ها نشان داد که ثبات در سیاست تقسیم سود سهام بر ثبات مالی بانک‌ها در بلندمدت تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد (Asadollahi, 2023).

(Yip & Bocken, 2018) در پژوهشی نشان می‌دهند که اثرات دیجیتال و شفافیت به قوی‌تر شدن بانک‌ها منجر می‌شود و محیط نهادی ضعیف و ضعف حاکمیت قانون تأثیر معکوس بر پایداری بانک دارد. گرجی و همکاران (Gorji et al, 2010) به ارائه الگوی توسعه پایدار در بانک‌های دولتی با تأکید بر پایداری مدیریت پرداخته و بر نقش اقتصاد مقاومتی تأکید داشته است. مرادی و همکاران (Moradi et al, 2018) در مطالعه‌ای به بررسی مدل بانکداری توسعه اجتماعی بر رشد و توسعه اقتصادی پرداخته است و اشاره می‌کند ساختار ضعیف، نبود شفافیت و ضعف در تامین سپرده بانکی و توزیع نامتوازن منابع تسهیلاتی از عوامل ناپایداری و عدم توسعه می‌باشد. این مطالعات که هر یک بیانگر تأثیر یکی از عوامل زمینه‌ای یا مداخله‌گر بر وضعیت ثبات بانکی و اقتصادی می‌باشد و مدل ارائه شده را تأیید می‌کنند. در این پژوهش سعی بر آن شد که تمامی عوامل تأثیرگذار جهت ورود به بازارهای بین‌الملل در کنار یکدیگر بررسی شود.

عدم حضور در بازارهای بین‌الملل و تحریم‌های بانکی منجر به ایجاد یک فضای گلخانه‌ای برای بازار پول و سرمایه شده است که تطبیق و ارزیابی بانک‌ها برای ورود به بازار را دشوارتر می‌کند لذا ایجاد و نهادینه کردن قوانین بین‌المللی از منظر عوامل زمینه‌ای و تأثیرگذار جهت ورود به بازارهای بین‌الملل می‌باشد لذا قوانین و استانداردهای بین‌المللی همچون FATF، CFT، COSO و IFRS در نظام بانکی کشور باید به صورت جدی مورد توجه و اجرا قرار گیرند. پیشنهاد می‌شود در صورت تصمیم برای ورود به بازارهای بین‌الملل این قوانین و استانداردهای بین‌المللی به عنوان زیربنای نظام بانکی قرار داده شود. این قوانین و استانداردها نقش کلیدی در افزایش شفافیت، کاهش ریسک‌های سیستماتیک و اطمینان بخشی به ذی‌نفعان بین‌المللی دارند. بنابراین، اتخاذ و پیاده‌سازی این مقررات به عنوان زیربنای نظام بانکی می‌تواند زمینه‌ساز توسعه و پذیرش بانک‌های ایرانی در بازارهای جهانی شود.

همان‌طور که در مدل سنجش آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازارهای بین‌الملل اشاره شد بانک مرکزی به عنوان نهاد ناظر بازار پول و مستقل، باید با بهره‌گیری از پژوهش‌های انجام شده، اقدام به بررسی و ارزیابی وضعیت بانک‌ها کند. این بررسی و مقایسه می‌تواند به شفاف‌سازی وضعیت بانک‌ها از منظر اعتباری به ذی‌نفعان داخلی و خارجی کمک کند و اعتماد لازم برای ورود به بازارهای بین‌المللی را فراهم سازند. بانک مرکزی با ارائه گزارش‌های منظم و شفاف از وضعیت بانک‌ها، همزمان به بهبود اطلاعات و کاهش عدم قطعیت‌های موجود و بهبود وضعیت مالی بانک‌ها در بازار مالی کشور کمک کند.

مدیران و سیاست‌گذاران اقتصادی باید بر بهبود شرایط اقتصادی و تقویت حاکمیت قانون برای تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران و جذب سرمایه‌گذاری خارجی تمرکز کنند که برای ورود بانک‌های ایرانی به بازارهای بین‌المللی بسیار مهم است. پرداختن به عوامل سیستماتیک مانند ظرفیت اقتصادی و چارچوب‌های نهادی، محیط مساعدی را برای عملیات بانکداری جهانی ایجاد می‌کند. مقررات روشن و کاهش موانع بوروکراتیک تبادلات مالی را تسهیل می‌کند. شفافیت و تلاش‌های ضد فساد باعث افزایش اعتماد در بخش بانکی و حمایت از رقابت و یکپارچگی بلندمدت جهانی خواهد شد. در نهایت، این اصلاحات بانک‌های ایرانی را برای رشد پایدار بین‌المللی آماده می‌کند.

برای ورود موفق به بازارهای بین‌المللی، مدیران بانکی نیازمند آموزش‌های تخصصی در زمینه مدیریت ریسک، تطبیق با استانداردهای بین‌المللی و استراتژی‌های رقابتی هستند. بنابراین، پیشنهاد می‌گردد که برنامه‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی برای مدیران بانک‌ها برگزار شود تا آن‌ها بتوانند با آگاهی و توانمندی بیشتری به مدیریت بانک‌های خود بپردازند و از فرصت‌های بین‌المللی بهره‌برداری کنند.

تمرکز بر توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات در سیستم بانکی برای افزایش کارایی و تسهیل ورود به بازارهای بین المللی بسیار مهم است. سیستم های فناوری اطلاعات پیشرفته و فناوری های مالی مدرن (فین تک) عملیات بانکی را ساده، هزینه ها را کاهش و کارایی کلی را افزایش می دهد. فناوری هایی مانند بلاک چین و تجزیه و تحلیل مبتنی بر هوش مصنوعی، سرعت تراکنش، امنیت و شفافیت را بهبود می بخشد که برای جلب اعتماد بین المللی و رعایت مقررات جهانی حیاتی است. اولویت بندی زیرساخت های فناوری اطلاعات، بانک ها را قادر می سازد تا خدمات فرامرزی یکپارچه ارائه کنند و آنها را به عنوان بازیگران رقابتی و قابل اعتماد در عرصه بانکداری جهانی قرار دهد.

با توجه به نیازهای بین المللی شدن بانک های خصوصی ایرانی، پیشنهادات فوق می توانند به عنوان راهکارهایی مؤثر برای بهبود شرایط و افزایش آمادگی بانک ها در ورود به بازارهای بین المللی مطرح شوند. اجرای این پیشنهادات نیازمند هماهنگی و همکاری مستمر بین نهادهای نظارتی، مدیران بانکی و سیاست گذاران اقتصادی است. با اتخاذ این رویکردها، بانک های خصوصی ایرانی می توانند جایگاه خود را در بازارهای جهانی تقویت کرده و به توسعه اقتصادی کشور کمک کنند.

۶- تعارض منافع:

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است

۷- منابع

- 1) Ahmadian, Azam. (2018). Designing a Supervisory Rating System for Banks in the Banking Network of the Country (CAMELS Approach). *Economic Research and Policies*, 26 (85): 7-31.
- 2) Ali Hosseini, Saeed. (2019). Designing Future Scenarios for the Banking System of the Islamic Republic of Iran in Horizon 1414. PhD Thesis in Futures Studies, Imam Khomeini International University.
- 3) Asadollahi, S. Y., Matin, S., & Yousefinejad, M. (2023). The effect of dividend policy on the financial stability of Iranian banks. *Advances in Finance and Investment*, 2(4), 189-212.
- 4) Azadeh, S., Aslizadeh, A., & Khakzar Befrouei, M. (2022). Dynamic analysis of the performance of Iran's banking system under uncertainty. *Advances in Finance and Investment*, 8(3), 31-60.
- 5) Azar, Adel., & Momeni, Mansour. (2016). *Statistics and Its Applications in Management*. 20th Edition. Tehran: SAMT Publications.
- 6) Bakkar, Yassine. & Pamen Nyola, Annick. (2021). Internationalization, foreign complexity and systemic risk: Evidence from European banks. *Journal of Financial Stability*. 55.
- 7) Bargahi, Mehdi. (2014). Using Financial Indicators to Rank Private Banks in Iran. Master's Thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch.
- 8) Barua, Suborna., Khan, Tasneema. & Barua, Bipasha. (2017). INTERNATIONALIZATION AND PERFORMANCE. *The Journal of Developing Areas*. 51(2): 105-118.
- 9) Bellotti, T., Matousek, R., Stewart, C., (2011). Are rating agencies' assignments opaque? Evidence from international banks. *Expert Systems with Applications*, 38 (4), 4206-4214.
- 10) Ben Bouheni, F & A.Hasnaoui; Cyclical Behavior Of The Financial Stability Of Eurozone Commercial Bank; *Economic Modelling*, No.67, 2017
- 11) Berger, Allen N., El Ghouli, Sadok. & Roman, Raluca A. (2017). Internationalization and Bank Risk. *Economics. Manag. Sci.* Corpus ID: 34090776.
- 12) Bhandari, A. N. (2014). Performance evaluation of commercial banks using AHP, *International Journal of the Analytic Hierarchy Process*, 14(1), 1-25.
- 13) Bronzini, Raffaello. & D'Ignazio, Alessio. (2017). Bank Internationalization and Firm Exports: Evidence from Matched Firm-Bank Data. *Review of International Economics*. 25(3): 476-499.
- 14) Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis*. sage.

- 15) Cho, S., Lee, Z., Hwang, S., & Kim, J. (2023). Determinants of Bank Closures: What Ensures Sustainable Profitability in Mobile Banking. *Electronics*, 12(5): 1196-1204.
- 16) Daei Karimzadeh, Saeed., & Soleimani, Mahmoud. (2017). The Impact of Economic Freedom on Bank Performance in Iran. *Quarterly Journal of Applied and Macroeconomic Policies*, 5 (19): 77-100.
- 17) Faia, Ester., Laffitte, Sébastien., Mayer, Maximilian. & Ottaviano, Gianmarco. (2021). Global banking: Endogenous competition and risk taking. *European Economic Review*. 133: 103661.
- 18) Farsijani, Hasan., Arefnejad, Mohsen., Asadi, Somayeh., & Hasanvand, Ali. (2021). Presenting a Structural Model of Different Types of Risks in Banks Using the Fuzzy Interpretive Structural Modeling Approach. *Financial Management Perspect*
- 19) Ghosh, Amit. (2016). How does Banking sector globalization affect Economic Growth. *International Review of Economics & Finance*. 48.
- 20) Goharifar, Mostafa., Khashaei-Varnamkhasti, Vahid., Dehdashti Shahrkh, Zohreh., & Seif, Valiallah. (2021). Identifying and Explaining the Key Challenges of the Iranian International Banking System. *Management Research in Iran*, 25 (2): 1
- 21) Gorji, Ebrahim., & Alipourian, Masoumeh., & Sarmadi, Hossein. (2010). The Impact of Economic Globalization on Employment in Iran (and Some Developing Countries). *Knowledge and Development*, 17 (32): 111-127.
- 22) Hakimipour, Nader. (2018). Presenting a Composite Index for Evaluating Islamic Banking: A Case Study of Iranian Banks. *Islamic Economics*, 18 (72): 151-182.
- 23) Jafari Samimi, Ahmad., Zarouki, Shahriar., & Sadati Amiri, Seyedeh Roghayeh. (2018). Analysis of Economic Welfare with an Emphasis on the Dimensions of Globalization. *Economic Modeling Quarterly*, 12 (44): 1-23.
- 24) Jafari Gurji, Hassan; Najaf Beigi, Akbar and Faqihi, Abul Hassan (2023). Presenting a model of sustainable banking development in Iran's state banks with an emphasis on green banking. *Iranian Social Development Studies*, 15(58): 21-45.
- 25) Keshavarzian, Neda., Sheikh, Mohammad Javad., & Abbasi, Reza. (2019). Consequences of Risks Related to International Financial Reporting Standards in Iranian Banks Listed on the Stock Exchange. *Accounting and Auditing Research*, 11 (43):
- 26) Khaleghi, Mohammad Javad. (2016). Challenges of the Iranian Banking System in Interaction with International Banking Regulations. 4th International Conference on Applied Research in Management and Accounting. Tehran.
- 27) Kordanouri, Amir Hossein., Adelatian Shahriari, Jamshid., Azizi, Mohammad., & Kabaran-Zadeh Ghadim, Mohammad Reza. (2020). Designing a Conceptual Business Model in Development Banks with an International Entrepreneurship Approach. *Financial Economics*, 14 (53): 157-172.
- 28) Lee, Seungyo. & Bowdler, Christopher. (2019). Banking sector globalization and monetary policy transmission: Evidence from Asian countries. *Journal of International Money and Finance*. 93: 101-116.
- 29) Masoulizadeh, Seyed Mohammad., Montazeri, Mehran., & Saadeddin, Sanaz. (2020). The Impact of Financial and Trade Integration on Macroeconomic Volatility: A Comparative Approach in Selected Developed and Developing Countries. *Development*
- 30) McKinnon, R., & Schnabl, G. (2014). China's exchange rate and financial repression: The conflicted emergence of the RMB as an international currency. *China & World Economy*, 22(3), 1-35.
- 31) Mirjalili, Seyed Hossein. (2002). Globalization of Banking and its Necessities in Iranian Banking. *Mofid Letter*, 8 (31): 49-70.
- 32) Mohaghagh Nia, Mohammad Javad., Ghorbani Zadeh, Vajeh Allah., & Khan Zadeh, Mohammad. (2021). Dimensions of Credit Rating of Iranian Banks. *Stock Exchange*, 14 (54): 63-84.
- 33) Momeni, Alireza., & Badi'i Faridani, Amirhossein. (2019). Investigating the Impact of Systematic Risk Management on the Performance of Pasargad Bank. *New Research Approaches in Management and Accounting*, 3 (15): 1-13.

- 34) Morales, Paola., Osorio, Daniel. & Lemus-Esquivel, Juan Sebastian. (2019). The internationalization of domestic banks and the credit channel: an empirical assessment. BIS Working Papers. 801.
- 35) Morales, Paola., Osorio, Daniel., Lemus, Juan S., Sarmiento, Miguel. (2022). The internationalization of domestic banks and the credit channel of monetary policy. *Journal of Banking & Finance*. 135: 106317.
- 36) Moradi, Davood; Sheikhi, Mohammadtaqi and Khadem, Talia (2018), Studying the effect of the realization of the social development banking model on the economic growth and development of the country with an emphasis on the banking network, 42(11): 121-144
- 37) Mousavi, Seyed Mohammad Reza., Matlabi, Masoud., Bayat, Bahram., & Abtahi, Seyed Mostafa. (2019). Globalization and National Identity of Iran. *International Relations Studies*, 48: 155-186.
- 38) Nazarpour, Mohammad., & Meshkabadi Mohajer, Hossein. (2015). The Phenomenon of Globalization: Opportunities and Challenges for Islamic Banking and Providing Solutions. *International Conference on Management and Social Sciences*.
- 39) Nelson, Stephen C. (2020). Banks beyond borders: internationalization, financialization, and the behavior of foreign-owned banks during the Global Financial Crisis. *Theory and Society*. 49: 307–333.
- 40) Noth, Felix. & Busch, Matias Ossandon. (2021). Banking globalization, local lending, and labor market effects: Micro-level evidence from Brazil. *Journal of Financial Stability*. 56: 100933.
- 41) Orsi, B., Junior, A. J. A., & de Melo Modenesi, A. (2023). Costs and benefits of currency internationalisation: Theory and the experience of emerging countries. *Central Banks and Monetary Regimes in Emerging Countries: Theoretical and E*
- 42) Pamen Nyol, Annick. (2018). Bank Internationalization and Regulatory Framework: Organizational Strategies, Bank Performance, and Systemic Risk. Thesis to obtain the degree of Doctor from the University of Limoges.
- 43) Pouresmaeili, Hamideh., Nerina, Raja., Ng, Siew., Sambhiivasan, Murali. (2018). Degree of Internationalization and Performance: Mediating Role of Innovation and Moderating Role of Knowledge Management System, *International Journal of Eco*
- 44) Rana, Rajeev Singh. (2018). Banking globalization: from origin to development and internationalization. *Jurnal Perspektif Pembiayaan Dan Pembangunan Daerah*. 6(2): 181 - 194.
- 45) Razipour, Fakhraddin. (2020). Globalization, Transformation in the Concept of Power and Security, and the Necessity of Increasing International Cooperation. *International Law*, 38: 471-516.
- 46) Rezaei Pitenooi, Yaser., & Miraskari, Seyed Reza. (2019). Political Relations and Financial Performance in Banks: Opportunity or Threat. *Monetary-Banking Research*, 12 (40): 223-246.
- 47) Sadeghi, Ershad. (2017). Legal Framework for Regulation and Supervision of International Banking. Master's Thesis, International Law Department, Payame Noor University, Tehran South Branch.
- 48) Saghafi, Ali., & Valiollah Seif. (2005). Identifying and Measuring Financial Ratios and Fundamental Economic Variables Affecting the Health and Stability of the Banking System in Iran. *Economic Research Journal*, 5 (17): 1384.
- 49) Salim, K., Disli, M., Ng, A., Dewandaru, G., & Nkoba, M. A. (2023). The impact of sustainable banking practices on bank stability. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 178(1):113249-58.
- 50) Schinasi, G. J. (2004). Defining Financial Stability. *International Monetary Fund*.
- 51) Seyedi, Seyed Ahmad., Abdoli, Mohammad Reza., & Jabari Noqabi, Mahdi. (2019). Evaluation of Financial Health Indicators of Commercial Banks from the Perspective of Banking Experts. *Advances in Accounting*, Shiraz University, 11 (2): 207-251.
- 52) Supervision, B. (2011). Basel committee on banking supervision. Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision (September 2008).

- 53) Trivedi, AR & Elahi, YA. (2015). A comparative analysis of performance of public & private sector banks in India through camel rating system. *International journal of applied financial management perspectives*, 4 (3),1724-1736.
- 54) Yao, Y., & Grigoriev, V. (2023, June). The Use of Information Technology in the Strategy of Internationalization Of Banking. In *Proceedings of the 2nd International Conference on Big Data Economy and Digital Management, BDEDM 2023*, Janu
- 55) Yip, A. W., & Bocken, N. M. (2018). Sustainable business model archetypes for the banking industry. *Journal of cleaner production*, 174(1): 150-169.
- 56) Zolfaghari, Mehdi., Vaezi, Seyed Ali., & Khodamoradi, Mohammad. (2021). Presenting a Model of the Impact of Political Connections and Corporate Governance on Bank Performance During Financial Crises. *Financial Economics Quarterly*, 15 (5